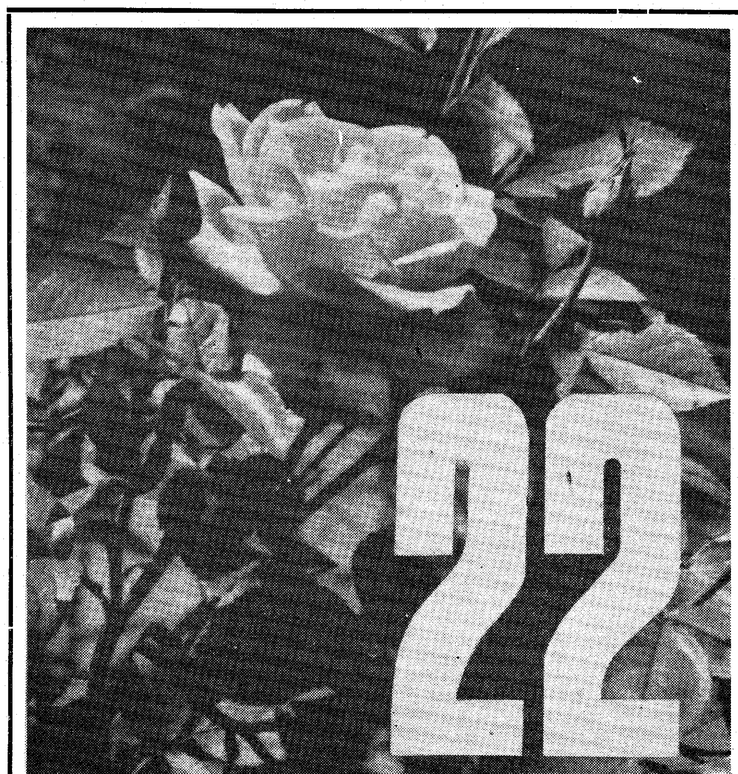
Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

№ 29 (908) ГОД XVIII БЕЛАСТОК 22 ЛІПЕНЯ 1973 г. ЦАНА 60 гр.

КАБ КРАІНА НАША ЦВІЛА, ЯК РУЖА...

ДНІ БЕЛАРУСКАЙ ССР

Гродзенская дэлегацыя ў нацыянальных касцюмах у час сустрэчы на граніцы ў Кузніцы.

Апошняя чэрвеньская субота стала вялікім святам дружбы. У Саколцы на Беласточчыне адбыўся грамадны мітынг з нагоды пачатку агульнапольскіх Дзён Беларускай ССР, які быў спалучаны з прысваеннем імя Сяргея Прытыцкага новаму заводу будаўнічай сталяркі ў Саколцы.

Дарога, што вядзе ад граніцы з Кузніцы Беластоцкай у Саколку, упрыгожана транспарантамі, на якіх відаць лозунгі на польскай і беларускай мовах. На граніцу прыбываюць дэлегацыі працоўных Беласточчыны і прадстаўнікі ўлад. На савецкім баку 500 чалавек дэлегацыі працоўных Гродзенскай вобласці. Яшчэ момант, і абедзве дэлегацыі набліжаюцца да сябе. На чале іх прадстаўнікі ўлад. З нашага боку: сакратары Ваяводскага камітэта ПАРП **Яўген Златажынскі і Стэфан Завадзінскі,** а таксама старшыня Прэзідыума ВРН **Зыгмунт Спрыха** з членамі Прэзідыума. У складзе гродзенскай дэлегацыі: старшыня Абласнога Выканаўчага камітэта савета дэпутатаў працоўных у Гродна **Грыгорый Фамічоў,** II сакратар Абласнога камітэта КПБ **Сяргей Кабяк,** сакратар Абласнога камітэта КПБ **Аляксандр Ульяновіч, Тацяна Прытыцкая** — жонка С. Прытыцкага з дзвюма дочкамі.

Стараславянскім звычаем, вітаючыся, абедзве дэлегацыі абменьваюцца прыгожымі, багата ўпрыгожанымі бохнамі хлеба і соллю. Момант прывітання іншых членаў дэлегацыі, і ўсе адпраўляюцца ў Саколку на мітынг дружбы.

Зялёны пляц пры сталярным заводзе запоўнены многатысячнай публікай. На паветры хвалююцца сцягі чырвоныя, бела-чырвоныя і чырвона-зялёныя з беларускім арнаментам. На ганаровую трыбуну ўваходзяць гаспадары ўрачыстасці і госці. Ад імя завода прыбыўшых вітае I сакратар завадскога камітэта ПАРП **Уладзіслаў Рачкоўскі.** Асабліва горача прысутныя вітаюць члена Палітбюро ЦК ПАРП, намесніка старшыні Рады Дзяржавы, старшыню Цэнтральнай Рады прафсаюзаў **Уладзіслава Кручка,** дэлегацыю БССР на чале са старшынёй Вярхоўнага Савета БССР, вядомым беларускім пісьменнікам **Іванам Шамякіным** і другіх членаў дэлегацыі, намесніка кіраўніка арганізацыйнага аддзела ЦК ПАРП **Крыстына Дамброву,** намесніка аддзела прапаганды, прэсы і выдавецтваў ЦК ПАРП **Антона Владарчыка,** намесніка міністра будаўніцтва **Адама Глазуру** і іншых.

З прамовай выступае II сакратар Ваяводскага камітэта ПАРП у Беластоку **Уладзіслаў Юшкевіч.** Гаворыць ён, што сённяшняя ўрачыстасць з'яўляецца сімвалам польска-савецкай дружбы, дае пачатак святкаванням у нашай краіне Дзён Беларускай ССР, адной з тых рэспублік, з якімі дружаскае супрацоўніцтва мае на Беласточчыне форму штодзённай практыкі. Затым з прамовай выступае старшыня дэлегацыі БССР Іван Шамякін, які перадае падарунак — бюст Сяргея Прытыцкага. Старшыня аблвыканкома ў Гродна Грыгорый Фамічоў ад імя хімічнага камбіната, які носіць таксама імя Сяргея Прытыцкага, уручае заводу партрэт героя, выканаы ў дрэве. Віцэ-міністр Адам Глазура зачытвае акт прысваення імя Сяргея Прытыцкага заводу будаўнічай сталяркі. З зацікаўленнем выслухалі прысут-

(Працяг на стар. 3)

БГКТ ХРОНІКА

■ 29 чэрвеня адбылося пасяджэнне прэзідыума дуброўскага аддзела БГКТ, у якім прынялі ўдзел старшыня ГП БГКТ Мікалай Самоцік і член Прэзідыума ГП БГКТ Аляксандр Баршчэўскі. Пасля дыскусіі былі зацверджаны:
1) план адзначэння Дзён Беларусі,
2) план працы аддзела на другое паўгоддзе.

■ 30 чэрвеня гданьскі аддзел БГКТ арганізаваў урачысты вечар, прысвечаны Дням Беларусі ў Польшчы. З уступным словам выступіў Мацей Канапацкі, а з дакладам аб дасягненнях Савецкай Беларусі — сакратар аддзела Анна Красько.

■ 1 ліпеня сакратар гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку Валянціна Цімашук у клубе ГП БГКТ прачытала даклад аб дасягненнях Савецкай Беларусі ў галіне эканомікі і культуры.

■ Літаратар Сакрат Яновіч правёў аўтарскія сустрэчы ў Сямяціцкім павеце. У Клюковічах 30 чэрвеня, а ў Чорнай Вялікай, Чорнай Сярэдняй і Макарках 1 ліпеня. Нядаўна таксама Сакрат Яновіч чытаў свае творы ў пачатковай школе ў Гарадку і Залуках, у тэхнікуме механізацыі сельскай гаспадаркі ў Міхалове і ў клубах „Руху" ў Агароднічках і Калодне (Беластоцкі павет).

■ Гайнаўскі аддзел БГКТ з нагоды Дзён Савецкай Беларусі ў Польшчы арганізаваў сустрэчы з журналістамі „Нівы". Мікола Гайдук у Чэхах Арлянскіх, Міхась Хмялеўскі ў Трасцянцы, а Янка Цялушэцкі ў Макаўцы расказвалі прысутным аб дасягненнях Савецкай Беларусі ў будаўніцтве камуністычнага грамадства.

■ Эстрадная група з Плёсак з нагоды Дзён Савецкай Беларусі выступала з канцэртамі 3 ліпеня ў Банях Мазурскіх (Галдапскі павет), а 4 ліпеня ў Беластоку ў клубе тэкстыльшчыка на фабрыцы пасмантэрыі.

■ 7 ліпеня паэт Алесь Барскі сустрэўся з чытачамі ў клубе будаўнікоў у Беластоку.

■ Ад 25 чэрвеня да 9 ліпеня на Сакольшчыне і ў Беластоцкім павеце знаходзіўся пад кіраўніцтвам Аляксандра Баршчэўскага студэнцкі фальклорны лагер Варшаўскага універсітэта (рускай і беларускай філалогіі), які сабраў шмат фальклорнага матэрыялу.

■ 8 ліпеня ў Грабняку каля Збуча гайнаўскі аддзел БГКТ арганізаваў беларускі народны фэстын, прысвечаны Дням Савецкай Беларусі ў Польшчы і XXX гадавіне Войска Польскага.

(мх)

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У "Ніве"

СУСТРЭЧЫ З ЗЕМЛЯКАМІ

МАЦІ МАЯ ЖЫВЕ Ў НОВАЙ ВОЛІ

Трохпакаёвая, прыгожа абсталяваная кватэра ў новым квартале Варшавы. Гаспадары вітаюць мяне ўсёй сям'ёй — др Ян Скепка, жонка Ніна і жвавая дачушка Ілона. На яе твары відаць задавальненне, бо хоць госць будзе размаўляць з татам, але і яна зможа паказаць свае каханыя лялькі, расказаць, як гуляе з сяброўкамі ў дзетсадзе.

Усе ведаюць, па якой справе я прыехаў, і, калі самавар яшчэ толькі пачынае шумець, прыступаем да размовы.

— Вы нядаўна атрымалі званне доктара матэматычных навук, — звяртаюся да Яна Скепкі. — Прыміце сардэчныя віншаванні і, калі ласка, скажыце нам, чаму Вы выбралі на ўсё жыццё іменна матэматыку?

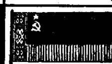
— З дзіцячых год мяне матэматыка цікавіла. Быў я перакананы, што гэтая галіна мне даецца лягчэй ад іншых. У маім асяроддзі цяжка было шырэй глянуць на гэты прадмет. У пачатковай сярэдняй школе атрымаў я слабую матэматычную падрыхтоўку. У параўнанні з сябрамі з большых гарадоў я быў дрэнна падрыхтаваны да вучобы ва універсітэце.

— То як жа гэта здарылася, што нягледзячы на нізкі ўзровень сярэдняй школы Вы змаглі паступіць на матэматычнае аддзяленне?

— Ведаў было ў мяне дастаткова, каб паступіць ва універсітэт, школа не дала мне аднак дакладнейшага паняцця аб вышэйшай матэматыцы. Мае сябры на першым курсе часта якраз мелі ўжо багатыя веды ў гэтай галіне. Таму спачатку, іменна на першым курсе было нялёгка прысвоіць увесь праграмны матэрыял.

Працяг на стар. 4

Падзеі ◇ Здарэнні ◇ Факты ◇ Каментарыі ◇ Весткі

 СВЕТ БССР ПОЛЬШЧА ВАЯВОДСТВА

ЛЕНІНСКАЯ ПРЭМІЯ Л. БРЭЖНЕВУ

За выдатныя заслугі ў барацьбе за захаванне і ўмацаванне міру Генеральнаму сакратару ЦК КПСС Л. Брэжневу прысуджана міжнародная Ленінская прэмія „За ўмацаванне міру паміж народамі". 11 ліпеня ў Вялікім Крамлёўскім палацы адбыўся ўрачысты сход, прысвечаны ўручэнню гэтай прэміі Леаніду Брэжневу.

У час адкрыцця сходу старшыня Камітэта па міжнародных Ленінскіх прэміях акадэмік Д. Скабяльцын сказаў: „Праграма міру, выстаўленая таварышам Л. Брэжневым у Справаздачным дакладзе ЦК XXIV з'езду КПСС, указвае канкрэтныя шляхі забеспячэння міжнароднага міру і бяспекі. За кароткі час яна атрымала найшырэйшае распаўсюджанне і падтрымку ва ўсіх краінах, стала стваральным фактарам сучасных міжнародных адносін. Яе пазітыўнае ўздзеянне на ход сусветных падзей відавочнае. Асабліва хацелася б падкрэсліць значэнне той работы, якую праводзіць Леанід Ільіч Брэжнеў па ажыццяўленню кантактаў з кіруючымі дзеячамі брацкіх сацыялістычных дзяржаў. Яны служаць яркай дэманстрацыяй згуртаванасці краін і народаў, аб'яднаных вузамі непарушанага саюзу і сацыялістычнай салідарнасці".

АБ СКАРАЧЭННІ ЎЗБРОЕНЫХ СІЛ

Камісія палаты прадстаўнікоў па замежных справах амерыканскага кангрэса пачала слуханні па пытанню аб скарачэнні колькасці ўзброеных сіл ЗША ў Еўропе.

На разгляд кангрэсменаў прадстаўлена шэраг заканадаўчых прапаноў, аўтары якіх указваюць, што захаванне ў Еўропе дзесяткаў тысяч амерыканскіх салдат не адпавядае нацыянальным інтарэсам Злучаных Штатаў ва ўмовах разрадкі напружанасці ў адносінах паміж Усходам і Захадам і з'яўляецца надзвычай цяжкім для дзяржаўнага бюджэту, асабліва ўлічваючы хранічны дэфіцыт плацежнага балансу краіны.

Паводле даных кангрэса, цяпер у Еўропе налічваецца 313 тысяч амерыканскіх салдат, утрыманне якіх каштуе Злучаным Штатам 17 мільярдаў долараў.

ЛІКВІДАЦЫЯ ВЫНІКАЎ МЕЦЯЖУ

Народны ўрад Чылі прымае рашучыя меры па ліквідацыі вынікаў рэакцыйнага мяцяжу 29 чэрвеня і нармалізацыі абстаноўкі ў краіне. Следчым па асабліва важных справах чылійскага ваеннага суда прыцягнуты да адказнасці сем ваенаслужачых на чале з завадатаем мяцежнікаў Раберта Суперам.

ГІСТАРЫЧНАЯ ПАДЗЕЯ

Генеральны сакратар ААН К. Вальдхайм ахарактарызаваў скліканне нарады па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе як „гістарычную падзею". Гэта нарада, сказаў ён, з'яўляецца важным крокам у працэсе разрадкі напружанасці ў Еўропе.

СУПРАЦОЎНІЦТВА

У адпаведнасці з праграмай савецка-французскага супрацоўніцтва ў галіне эканомікі і прамысловасці, заключанай на дзесяцігадовы перыяд, падпісаны кантракты паміж усесаюзным аб'яднаннем „Праммашімпарт" і французскай фірмай „Парсонс уітмор". (ак)

У ПРЭЗІДЫУМЕ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

Пад старшынствам Ф. А. Сурганава адбылося пасяджэнне Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР. Заслухана справаздача старшыні выканаўчага камітэта Карэліцкага раённага Савета дэпутатаў працоўных К. Зімнаводы аб рабоце раённага Савета дэпутатаў працоўных па выкананню пастаноў ЦК КПСС „Аб мерах па далейшаму паляпшэнню работы раённых і гарадскіх Саветаў дэпутатаў працоўных". Адзначана, што раённы Савет і яго выканаўчы камітэт пачалі больш канкрэтна займацца работай прадпрыемстваў, калгасаў, устаноў і арганізацый, размешчаных на тэрыторыі раёна. Павысілася роля сесій Саветаў, расшырылася кола разглядаемых на іх пытанняў. Узрасла актыўнасць дэпутатаў, цяснейшай стала іх сувязь з масамі.

АБ ПРЫГРАНІЧНЫХ СУВЯЗЯХ

10 ліпеня гэтага года ў ЦК КПБ адбылася нарада па пытаннях развіцця дружалюбных сувязей абласных камітэтаў Кампартыі Беларусі з партыйнымі камітэтамі сацыялістычных краін. З дакладам „Аб далейшым павышэнні эфектыўнасці дружалюбных сувязей абкомаў Кампартыі Беларусі з партыйнымі камітэтамі сацыялістычных краін у святле рашэнняў XXIV з'езду партыі і красавіцкага (1973 г.) Пленума ЦК КПСС" выступіў другі сакратар ЦК КПБ А. Аксёнаў.

ДА ЮБІЛЕЮ ВІЦЕБСКА

Група вядучых архітэктараў Беларусі пабывала ў старажытным горадзе на Дзвіне, які рыхтуецца да свайго 1000-годдзя. Архітэктары азнаёміліся з планамі добраўпарадкавання вуліц і плошчаў Віцебска, наведалі новыя мікрараёны горада. Мэта гэтай паездкі — распрацоўка эскізнага праекта па ўпрыгожанню абласнога цэнтра да свята.

ПРА Я. КУПАЛУ І Я. КОЛАСА

У выдавецтве „Беларусь" у двух ідэнтычных выданнях на рускай і беларускай мовах з перакладамі на англійскую і французскую мовы выйшла кніга „Народныя паэты Беларусі Янка Купала і Якуб Колас". У ёй сабраны артыкулы і ўспаміны аб класіках беларускай літаратуры дактароў філалагічных навук М. Лазарука, А. Семяновіча, акадэміка Акадэміі навук БССР П. Глебкі, народнай артысткі ССР Л. Александроўскай, народнага пісьменніка БССР М. Лынькова, заслужанага дзеяча мастацтваў БССР В. Стэльмаха. Змешчаны таксама вершы паэтаў, напісаныя імі ў розныя гады. Кніга багата ілюстравана фатаграфіямі.

БССР — ФРГ

На Салігорскую фабрыку бялізнавага трыкатажу паступілі з Федэратыўнай Рэспублікі Германіі пяць станкоў „Супер гарант", якія прызначаны для вязання ажурных палотнаў і карункаў. Нямецкія спецыялісты зрабілі таксама мантаж гэтых машын і азнаёмілі савецкіх тэхнікаў з рэжымам работы на іх.

ЛЯМПАЧКІ З БРЭСТА

У гэтым годзе Брэсцкі электралампавы завод дасць 228 мільёнаў лямп — на 3 мільёны больш, чым прадугледжвала праектная магутнасць. Першыя 100 мільёнаў лямп былі тут выпушчаны датэрмінова. (вр)

У ФРАМБОРКУ

У Фрамборку — горадзе, дзе жыў і працаваў Мікалай Капернік, адбыўся гарцэрскі злёт маладых будаўнікоў Фрамборка, якія прымалі ўдзел у акцыі „Аперацыя 1001 — Фромбарк". Восем год працягвалася гэта акцыя, у якой прыняло ўдзел 40 тыс. гарцэраў. На ўрачыстасць прыбылі найвышэйшыя партыйныя і дзяржаўныя ўлады на чале з І сакратаром ЦК Э. Геркам, старшынёй Рады Дзяржавы Г. Яблонскім і прэм'ерам ПНР П. Ярашэвічам. Э. Герэк узнагародзіў сцяг ЗГП штандарам працы І класа. Сцяг гэты быў узнагароджаны таксама медалем „Заслужаны для Вармії і Мазур".

ЖНІВО

Распачалося так званае вялікае жніво. Найперш у паўднёвых ваяводствах краіны. Ад сельскагаспадарчай службы і ўсіх гаспадароў патрэбна поўная мабілізацыя сіл, каб жніво прайшло спраўна.

ПРА МЕЛЕЦ ГОЛАСНА

Мелец паявіўся ў апошні час на першых старонках усіх газет. А гэта перш за ўсё дзякуючы вялікаму прадпрыемству, якое там выдатна працуе — ВСК.

ВСК-Мелец вядомы цяпер з прадукцыі сучасных самалётаў для сельскай гаспадаркі, а таксама для іншых галін гаспадаркі. Супольна з савецкімі канструктарамі паўстаў у Мельцы новы тып самалёта для сельскай гаспадаркі — М-15. Рацыяналізатары з мялецкай ВСК занялі першае месца ў турніры маладых майстроў тэхнікі. Пастаянна працягваецца тут рацыяналізатарскі конкурс пад назвай „Рабочая пастанова". Мялецкую ВСК наведалі І сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк і прэм'ер ПНР П. Ярашэвіч.

ПАСЯДЖЭННЕ ПАЛІТБЮРО

Палітбюро ЦК ПАРП на сваім пасяджэнні выслухала інфармацыю пра дзейнасць польскай дэлегацыі на канферэнцыі бяспекі ў Хельсінкі. Зацвердзіла таксама ўрадавы план жыллёвага будаўніцтва на гады 1976—80. Праслухала інфармацыю аб жнівах. Палітбюро зацвердзіла прадстаўленыя Міністэрствам сельскай гаспадаркі напрамкі павелічэння вырошчвання ячменю.

ЦЭНТР АХОВЫ АСЯРОДДЗЯ

Дзесяць месяцаў таму назад у Катавіцах пачаў будавацца гмах для Цэнтра аховы асяроддзя. Заканчэнне будовы прадбачыцца ў лістападзе 1974 года.

ТУРНІР МАЛАДЫХ МАЙСТРОЎ ГАСПАДАРНАСЦІ

У Варшаве адбылося падсумаванне дасягненняў паўгоддзя ў конкурсе для маладых рабочых, тэхнікаў і інжынераў. Ініцыятывы, якія яны ўзнімаюць, служаць узросту прадукцыйнасці працы і ашчаднасці ў матэрыялах. За паўгоддзе маладыя майстры гаспадарнасці сэканомілі 1,5 мільярда зл.

КАСЦЮШКОЎЦЫ

Напярэдадні XXX гадавіны прысягі, якую далі салдаты І дывізіі Т. Касцюшкі ў Сельцах над Акой, на палях Грунвальду адбылася прысяга, якую цяпер далі салдаты І Варшаўскай механізаванай дывізіі імя Т. Касцюшкі. (вл)

МІНІСТР КУЛЬТУРЫ НА БЕЛАСТОЧЧЫНЕ

12 ліпеня ў нашым ваяводстве прабывалі міністр культуры і мастацтва Станіслаў Вронскі і віцэ-міністр Юзэф Файкоўскі.

У сустрэчы, гаспадаром якой быў старшыня Прэзідыума ВРН Зыгмунт Спрыха, прымалі ўдзел таксама І сакратар ВК ПАРП Здзіслаў Куроўскі, сакратар ВК ПАРП Яўген Златажынскі, намеснік старшыні Прэзідыума ВРН Рамуальд Лазаровіч, кіраўнік аддзела культуры Прэзідыума ВРН Антоні Гжэськевіч, кіраўнік аддзела навукі, асветы і культуры ВК ПАРП Міхал Гнатоўскі і ваяводскі кансерватар помнікаў Ежы Трыбурскі.

Сустрэча была прысвечана рэалізацыі найбольш важных планаў, узбагачаючых культурныя дасягненні Беласточчыны. Міністр Станіслаў Вронскі падкрэсліў, што ўлады Беласточчыны выступілі з надзвычай багатымі прапановамі адносна развіцця культуры ў ваяводстве, яны даюць шанцы ўключыць дасягненні рэгіёна ва ўсенародны скарбец.

Міністры наведалі таксама новыя аб'екты артыстычных школ у Беластоку.

НА ФЕСТЫВАЛЬ МОЛАДЗІ

14 ліпеня ў Беластоку адбылася сустрэча сакратара ВК ПАРП Яўгена Златажынскага з дэлегацыяй Беласточчыны, якая паедзе на X Сусветны фестываль моладзі і студэнтаў у Берліне.

У Берлін паедзе з Беласточчыны 18 дзяўчат і хлапцоў, прадстаўнікоў усіх асяроддзяў і ўсіх арганізацый. Пасля сустрэчы ў Беластоку накіраваліся яны ў Кракаў, дзе ад 19 да 23 ліпеня прымуць удзел у злёце маладых перадавікоў працы і вучобы.

У АЎГУСТОВЕ

Ужо другі раз у Аўгустове арганізаваны лагер-сімпозіум маладых музыкантаў, мастакоў, літаратараў і журналістаў, акцёраў і рэжысёраў, фатографаў і кінематаграфістаў, а таксама артаратараў культуры. Гэта людзі ўжо з дыпломамі або яшчэ студэнты. Прыехала іх больш 180 чалавек.

Мэта сімпозіума — канфрантацыя артыстычнай моладзі з розных рэгіёнаў краіны, з розных галін мастацкай творчасці. Сімпозіум адначасова будзе спрыяць набліжэнню гэтай моладзі да грамадскасці.

ТРУСКАЛКІ

Трускалкавы сезон максімальна выкарыстаны ў элцкім халадзільніку. Ад 17 чэрвеня гэтага года замарожана 315 тон трускалак. Было зроблена 70 тон кампотаў, а 200 тон трускалак горшага гатунку было перароблена ў сок.

У ліпені тут пачалі падрыхтоўваць кампоты з іншых ягад.

АПОШНІЯ ДНІ ПЕРАД ЖНІВАМІ

Як даносяць беластоцкія карэспандэнты, у ваяводстве адбываецца канчатковая падрыхтоўка да жніва. Машыны амаль поўнасцю гатовы да старту. Многае залежыць ад таго, як будуць працаваць тэхнічныя брыгады. Нельга забываць пра дапамогу старэйшым людзям і інвалідам. (ач)

Niedziela 22.VII.

9.05 Program dnia. 9.10 Gra Reprezentacyjna Orkiestra Wojska Polskiego. 9.55 Zlot Młodych Przodowników Pracy i Nauki — Kraków 73. Spotkanie Kierownictwa Partii i Rządu z uczestnikami Zlotu. 12.00 Uroczysta Zmiana Warty przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie. 12.30 Dziennik. 12.45 Niedzielny Koncert z Lublina. 13.50 „Pod polską banderą" („Pokochać wiatr"). 14.20 Dla dzieci: Cz. Janczarski i T. Kubiak — „Ptaki mówią po polsku". 14.45 Losowanie Totolotka. 15.00 „Piórkiem i węglem". 15.25 „Spotkanie z... Homo Homini". 15.55 Zlot Młodych Przodowników Pracy i Nauki — Kraków 73. Uroczyste otwarcie Spartakiady Młodzieży w Krakowie. — Pokaz gimnastyczny. 17.15 „Poezja Polska" — J. Tuwim — „Zieleń". 17.30 TV Teatr Muzyki: „Z bukietem kwiatów". 18.30 FORUM. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Zjazd absolwentów" czyli „Uśmiech i piosenka polska". 21.05 Wiadomości sportowe. 21.45 „Profesor na drodze" — film fab. TVP.

Poniedziałek 23.VII.

16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Gujana kraina wód — noc w dżungli" — film dok. TV szwedzkiej. 17.10 „Echo stadionu". 17.40 TV Kurier Kielecki. 18.00 „Oferty". 18.15 TV Kurier Lubelski. 18.35 „Eureka". 19.05 Kronika Spartakiady Młodzieży. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Letni Przegląd Teatru TV L. Kruczkowski — „Niemcy". 21.55 „Sezam". 22.25 Dziennik. 22.40 Spotkanie z Haliną Słoniowską.

Wtorek 24.VII.

10.00 „Profesor na drodze" — film fab. TVP. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Artyści, których podziwiamy" — Maria Fołtyn. 17.40 TV Kurier Mazowiecki. 18.00 TELEFERIE. 19.00 Kronika Spartakiady Młodzieży. 19.10 „Przypominamy, radzimy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 FILMOTEKA ARCYDZIEŁ: „Tam, gdzie rosną poziomki" — film fab. szwedzki. 21.50 „Wieczory Nowosądeckie" — rep. film. 22.20 Dziennik. Wiadomości sportowe. 22.45 „Studio przebojów" — program rozr. TV NRD.

Środa 25.VII.

9.40 FILMOTEKA ARCYDZIEŁ: „Tam, gdzie rosną poziomki" — film fab. szwedzki. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Dworska szkoła jazdy" — film dok. austriacki. 17.10 „Informacje, Towary, Propozycje". 17.30 „Spacerkiem po kinach". 18.00 TV Kurier Warszawski. 18.20 „Orbita". 18.50 Kronika Spartakiady Młodzieży. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Bumbarasz" — film fab. radz. cz. II. 21.20 „Świat i Polska". 22.00 „Słowik" — opera w I akcie Macieja Kamieńskiego. 22.50 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Czwartek 26.VII.

10.00 „Bumbarasz" — film fab. radz. cz. II. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Kolumna Trajana" — film dok. rum. 17.00 „Nowiny muzycznej oficyny". 17.40 TV Kurier Mazowiecki. 18.00 TELEWIZJA MŁODYCH. 18.35 „Kwadrans akademicki". 18.55 „Przypominamy, radzimy". 19.00 Kronika Spartakiady Młodzieży. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 ALFRED HITCHCOCK PRZEDSTAWIA: „Dziewczyna w dżinsach" — film fab. USA. 21.05 „Bez togi". 21.45 PKF. 21.55 „Ekspres nr 31". 22.25 Dziennik. Wiadomości sportowe.

Piątek 27.VII.

10.00 ALFRED HITCHCOCK PRZEDSTAWIA: „Dziewczyna w dżinsach" — film fab. USA. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Nie tylko dla pań". 17.05 Magazyn Medyczny. 17.40 TV Kurier Warszawski. 18.00 TELEFERIE. 19.10 Kronika Spartakiady Młodzieży. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Spotkanie z Wacławem Neckarzem" — program rozr. TV Czechosł. 20.50 PANORAMA. 21.30 Teatr TV: A. Suchowo-Kobylin — „Śmierć Tarełkina". 22.45 Dziennik. Wiadomości sportowe. 23.05 Magazyn Medyczny.

Sobota 28.VII.

10.00 „Angelika wśród piratów" — film fab. franc. 14.40 Program dnia. 14.45 Program I proponuje. 15.15 „Z kamerą wśród zwierząt". 15.50 Dziennik. 16.00 Uroczyste otwarcie X Światowego Festiwalu Młodzieży i Studentów w Berlinie. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 „Pierwsze telewizyjne spotkanie z balladą". 21.10 „Angelika wśród piratów" — film fab. franc. 22.35 Dziennik. 22.50 Wiadomości sportowe. Kronika Spartakiady Młodzieży. 23.10 „Muzyka rozrywkowa" — program TV NRD.

Piątek, 20 lipca

8.15 Film muzyczny. 10.00 Szkoła szachowa. 10.45 Film dokumentalny. 13.30 Program dnia. 14.30 Muzyka. 15.15 Program literacki z Grodna. 16.40 Film lalkowy dla dzieci. 17.10 Wieczór poświęcony Majakowskiemu. 19.00 Czas. 19.30 Dla amatorów operetki. 20.00 Program sportowy.

Sobota, 21 lipca

7.00 Program dnia. 8.55 Przegląd międzynarodowy. 9.45 Filmy animowane. 10.15 Koncert zespołów amatorskich. ZSRR—Polska. 11.25 Film fab. 13.00 Spotkania muzyczne. 14.15 W świecie zwierząt. 16.10 Ekran dokument. 17.35 Koncert życzeń. 18.35 Wystąpienie konsula generalnego PRL w Mińsku. 19.00 Czas. 19.30 Film fab. 20.50 Program sportowy.

Niedziela, 22 lipca

7.00 Program dnia. 9.30 Spektakl dla uczniów. 11.45 Koncert. 13.15 Film fab. 14.30 Film dokument. 15.30 Filmy animowane. 16.10 Klub filmowy. 17.10 Piłka nożna. „Dynamo" (Mińsk)—„Szachtior" (Danieck). 2 połowa. 18.00 Program poświęcony Polsce. 18.25 Piłka nożna. „Dynamo" (Kijów)—„Zaria" (Woroszyłowgrad). 2 połowa. 19.15 Czas. 19.45 Film fab. 20.45 Program sportowy.

РОЎНЫ РОЎНАГА ШУКАЕ

У мінулым годзе арганізацыя раённых дажынак у Старакорніне была даручана гурткам БГКТ і ЗСМВ. Моладзь, выкарыстоўваючы мясцовыя традыцыі, падрыхтавала карагод, наладзіла паміж Старакорнінам і Махнатым турнір. У праграму спаборніцтва ўвайшлі мясцовыя песні, чытанне ўласных вершаў, крытыка недахопаў тутэйшых устаноў і песні для найлепшых гаспадароў. Цікавае мерапрыемства, народжанае ў выніку скрыжавання дзейнасці дзвюх арганізацый.

Такіх супольных пачынанняў усё больш, і не толькі з ЗСМВ. Гурткі БГКТ часта з'яўляюцца апекунамі вясковых клубаў „Руху", нашы актывісты ўваходзяць у саветы клубаў, а часта і кіруюць імі. Супольна з іншымі арганізацыямі карыстаюцца яны з клубных залаў, супольна ў іх праводзяць культурна-асветную працу. Выйгрыш ад гэтага для вёскі.

А ці можна ўявіць сабе фэстын БГКТ без удзелу ў ім ОСП, ЛОК, ЛЗС, ГС? Пры актыўнай дапамозе гэтых партнёраў нашы фэстыны пераўтварыліся ў змястоўнае, вясёлае і патрэбнае народнае свята. А ў Рыбаках Беластоцкага павету стала яно нават традыцыйным.

Тое самае назіраем і ў арганізаванні таксама традыцыйных ужо аглядаў беларускай песні і драматычных калектываў. Многа страцілі б яны ў сваім аб'ёме і эфектыўнасці без дзейснай арганізацыйнай і фінансавай дапамогі аддзелаў культуры рад нарадовых, ПЗГС і ГС, сельгасгурткоў і іншых арганізацый.

Супольнае дзеянне на карысць асяроддзя стала нашым надзённым хлебам, асабліва пасля V з'езду БГКТ, калі ўся палітыка нашай арганізацыі пайшла ў тэтым напрамку. Паміж БГКТ і іншымі арганізацыямі падпісана шэраг узаемавыгадных пагадненняў. Заключаюцца новыя. Напрыклад, сёлета ПЗГС у Гайнаўцы на супольныя з аддзелам БГКТ культурна-асветныя мерапрыемствы прызначыў звыш 10 тысяч злотых, а гайнаўскі аддзел культуры ПРН звыш 11 тысяч.

Усё гэта магчыма не толькі дзякуючы аператыўнасці тых ці іншых нашых дзеячаў, але і дзякуючы перакананню, што ўкладзены капітал прынясе карысныя вынікі. БГКТ у многіх галінах вырасла на надзейнага партнёра. Гэта адзін з шанцаў далейшага паспяховага развіцця нашай дзейнасці. Не ўсё ж павінны мы вырашаць уласнымі сродкамі. Напрыклад, на нядаўняй сустрэчы ў ГП БГКТ намеснік дырэктара беластоцкага „Руху" прапанаваў поўнае фінансаванне выдання каляровых паштовак з мясцовымі беларускімі памяткамі. Мо паказаць на іх народныя ўборы? На ўзор паштовак з іншых куткоў краіны. Ідэя чакае канкрэтных прапаноў. Мо з імі выступіць ініцыятыўны гайнаўскі аддзел? Памяткі — наш найслабейшы бок. Нічога мы тут не зрабілі. А заняцца гэтым неабходна. Хаця б з увагі на шырокія перспектывы турыстычнага развіцця Беласточчыны.

Нядаўна Прэзідыум ГП БГКТ ацаніў дагэтуляшняе супрацоўніцтва з іншымі арганізацыямі і, зыходзячы з гэтай ацэнкі, вызначыў далейшыя заданні. Заключаюцца яны ў наступным. Трэба больш канкрэтна і шырэй уключацца ў ажыццяўленне конкурсу „Беластоцкая вёска — гаспадарная і культурная". Шырэй уключаць сваіх членаў у конкурс узорнага гаспадара і майстра гаспадарнасці, у грамадскія чыны пры пабудове дарог, святліц, спартыўных пляцовак, пасадак дрэў. Усімі формамі папулярызаваць перадавікоў і арганізатараў добрай работы.

Заданні прадбачваюць падпісанне дагавору з пажарнікамі. У ім акцэнт кладзецца на супрацоўніцтва ў дзейнасці святліц-раміз і светліцовых саветаў, на парадак і эстэтыку, візуальную прапаганду і выхаваўчую працу.

Намечана таксама разгарнуць шырэйшае супрацоўніцтва з ТППР. Тут сапраўды для нашых арганізацый мора супольных спраў.

Прэзідыум ГП БГКТ, пашыраючы рамкі супрацоўніцтва, асабліва падкрэсліў: „Кожную працу таварыства абапіраць на супрацоўніцтве з іншымі грамадскімі арганізацыямі, саюзамі і ўстановамі, якія дзейнічаюць на карысць гэтага асяроддзя".

Гэты план прадбачвае таксама актывізацыю дзейнасці БГКТ у рамках ФАН. Тут таксама шмат магчымасцей на пашырэнне саюзнікаў у працы БГКТ, якая адначасова з'яўляецца працай на карысць асяроддзя, у якім дзейнічаем.

Роўны знайшоў роўных. Спарней будзе ісці праца.

Г. Валкавыцкі

Першая размова на беластоцкай зямлі. Злева: Уладзімір Міхалюк — намеснік старшыні Прэзідыума ВРН, Грыгорый Фамічоў — старшыня аблвыканкома ў Гродна, Зыгмунт Спрыха — старшыня Прэзідыума ВРН, Іван Шамякін — старшыня Вярхоўнага Савета БССР.

Пачатак на стар. 1

ныя выступленне члена Палітбюро Уладзіслава Кручка, які напомніў пра асабісты ўдзел працоўных Польшчы і Беларусі ў барацьбе за прадухіленне смяротнага прыгавору, вынесенага на Сяргея Прытыцкага ў міжваенны перыяд.

Сяргей Прытыцкі нарадзіўся на Сакольшчыне ў вёсцы Гаркавічы. Тут выхаваўся, тут расла яго свядомасць змагара за справу працоўных. Тут Сяргей Прытыцкі распачаў барацьбу ў імя супольных інтарэсаў усіх народаў. Пасля вызвалення С. Прытыцкі з'яўляецца работнікам партыйных і савецкіх органаў на Гродзеншчыне, каб у канцы атрымаць высокую пасаду Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

Сімвалам супольнай барацьбы за супольную справу з'яўляецца Ізба гісторыі рэвалюцыйнага руху, якую ў часе ўрачыстасці адкрыў у завадскім памяшканні член Палітбюро ЦК ПАРП У. Кручэк. Змешчаны тут дакументы супольнай барацьбы беларускіх і польскіх змагароў яшчэ ў час студзеньскага паўстання, шырока паказана дзейнасць камуністычнага руху ў міжваенны перыяд, на фоне якога выбіваецца імя Сяргея Прытыцкага.

Госці і прадстаўнікі беларускай дэлегацыі наведваюць завод, гутараць з рабочымі. Сакольскі ж завод будаўнічай сталяркі імя Сяргея Прытыцкага з'яўляецца найбольшым заводам гэтага тыпу ў Польшчы. Будзе ён вырабляць 740 тысяч квадратных метраў сталяркі ў год, што забяспечыць 150 тысяч памяшканняў у год.

А тым часам на вялікай плошчы ў цэнтры Саколкі распачаліся канцэрты, сяброўскія сустрэчы. Прадстаўнікі заводаў і прадпрыемстваў Беласточчыны і Гродзеншчыны ў сяброўскім, святочным настроі праводзілі размовы па прафесіянальных справах і справах штодзённага жыцця, абменьваліся вопытам і адрасамі.

Як і кожная сустрэча, закончылася і гэта. І калі развітваліся, усе гаварылі сабе: да пабачэння, да пабачэння! Напэўна, хутка яны зноў сустрэнуцца — можа з нагоды Цэнтральных дажынак, можа, на заводзе, тут у нас, або ў наднёманскім краі, а можа проста па індывідуальнаму запрашэнню.

Тэкст і фота
А. Карпюка

Госці, наведваючы завод, гутараць з рабочымі.

Беластоцкія шклозаводчыкі сустрэліся з сябрамі па прафесіі з Бярозаўскага шклозавода.

Мастацкія калектывы Гродзеншчыны на мітынгу.

Момант пасля адкрыцця Ізбы гісторыі рэвалюцыйнага руху. На першым плане злева: Таццяна Прытыцкая з дзвюма дочкамі, член Палітбюро ЦК ПАРП Уладзіслаў Кручэк, II сакратар ВК ПАРП Уладзіслаў Юшкевіч.

Ці ведаеце, што...

...У Берліне ад 28 ліпеня да 5 жніўня гэтага года адбудзецца X Сусветны фестываль моладзі і студэнтаў.

...I фестываль адбыўся ў 1947 годзе ў Празе. Прыняло ў ім удзел 17 тыс. моладзі з 72 краін.

...II фестываль арганізаваны быў у 1949 годзе ў Будапешце. Прымалі ўдзел дэлегаты з 82 краін.

...III фестываль, у якім прыняла ўдзел моладзь з 104 краін, адбыўся ў 1951 годзе ў сталіцы ГДР, Берліне.

...IV фестываль адбыўся ў 1953 годзе ў Бухарэсце. 30 тыс. дэлегатаў з 111 краін прыняло ў ім удзел.

...V фестываль арганізаваны быў у Варшаве ў 1955 годзе. Прыняло ў ім удзел 30 тыс. дэлегатаў з 114 краін, а таксама 150 тыс. польскай моладзі.

...VI фестываль, на якім былі дэлегаты з 131 краіны, адбыўся ў 1957 годзе ў Маскве.

... VII фестываль арганізаваны быў у Вене (Аўстрыя) ў 1959 годзе.

...VIII фестываль моладзі адбыўся ў 1962 годзе ў Хельсінках. Прынялі ўдзел дэлегаты з 137 краін.

...IX фестываль адбыўся ў 1968 годзе ў Софіі. Прыняла ўдзел у ім моладзь з 142 краін. (аіт)

— Але Вы, зразумела, да канца вучобы не толькі зраўняліся з сябрамі, але павінны былі апынуцца наперадзе свайго курса, калі адразу пасля вучобы Вы былі ўзяты для навуковай працы.

— Сам я не стараўся, не хапіла адвагі. Кіраўнік маёй магістэрскай работы праф. др габ. Юльян Бондар запрапанаваў мне заняцца навукова-дыдактычнай дзейнасцю ва універсітэце.

— Колькі год вы працавалі над доктарскай дысертацыяй?

— Вельмі многа часу патрапціў на пошукі ўласцівай тэматыкі. Сама праца над дысертацыяй працягвалася 5 год.

— Існуе перакананне, што сям'я перашкаджае ў навуковай працы. Як было ў Вас?

— Калі хтось вельмі прагне дайсці да ясна вызначанай мэты, ніхто яму не можа перашкодзіць. Аднак дачка, якой мы прысвяцілі многа сардэчнай апекі, аднімала многа часу і рабіла немагчымай працу дома. Жонка, беластачанка з роду, маючы тэхнічную адукацыю, вельмі дапамагла мне ў рэдакцыйнай апрацоўцы дысертацыі, не гаворачы ўжо пра тое, што на доўгі час узяла на сябе амаль усе дамашнія абавязкі.

— Над чым Вы працуеце цяпер?

— Мае зацікаўленні заўсёды ішлі ў кірунку прымянення матэматыкі да дынамікі вадкасці. Іменна па гэтай тэме я напісаў доктарскую дысертацыю. Разглядаў там праблемы ўдарных хваль — з'явы, заўважаемай пры палётах самалётаў, напрыклад, са звышгукавай хуткасцю. Далей займаюся гэтай праблематыкай, а працу думаю закончыць у гэтым годзе.

— Ці вынікі Вашай навуковай працы, у аснове сваёй тэарэтычнай, могуць быць выкарыстаны ў практыцы?

— Асноўнае значэнне маёй працы — тэарэтычнае. Непасрэднай сувязі з практычным прымяненнем вынікі працы не маюць. Даюць аднак яны адказ на некаторыя асноўныя тэарэтычныя праблемы, якія звязаны са структурай ударных хваль, што, несумненна, мае або будзе мець у недалёкай будучыні сувязь з практычным прымяненнем.

Сям'я Скепкаў.

— Вернемся можа да пачатку. Як выглядаюць вашы сувязі з Беласточчынай?

— Маці мая жыве ў Новай Волі, што побач Міхалова. Заўсёды езджу на бацькаўшчыну у час летніх канікул. Часта і ў зімнія канікулы бываю ў мамы.

— Якія асноўныя змены заўважылі Вы на Беласточчыне ў апошнія гады?

— Мая ацэнка абапіраецца ў асноўным на назіраннях з Новай Волі. Жыццё цяпер напэўна значна лепшае. Людзі жывуць багацей, маюць больш матэрыяльных сродкаў, значна лепш харчуюцца. Заўважаецца аднак развіваючаяся ізаляцыя паасобных сямействаў. Паволі занікаюць традыцыі, звязаныя з рознымі святамі, між іншым, багатыя народныя Велікодныя традыцыі.

— А ці не маглі б Вы параўнаць Беласточчыну з падобнымі рэгіёнамі іншых краін?

— Не.

— Чаму не!?

— Проста не давялося мне яшчэ выехаць за граніцу. Пакуль што не змог яшчэ нават дакладней пазнаць Польшчу. Бліжэй пазнаёміўся толькі з Пабярэжжам.

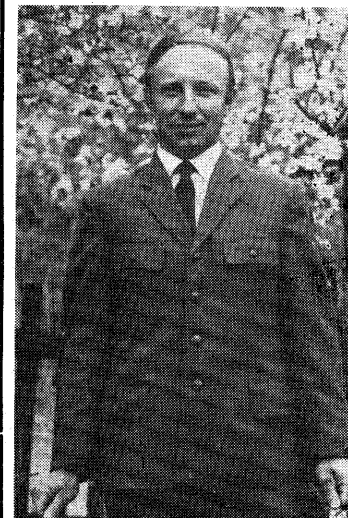
— Дык астаецца пажадаць Вам далейшых поспехаў у навуковай працы, а таксама шырэйшага пазнання свету. Пры наступнай сустрэчы запытаем у Вас аб уражаннях таксама з заграніцных паездак. Дзякую за размову.

— Я таксама дзякую і, карыстаючыся магчымасцю, хачу наймалодшым сябрам перадаць пажаданне, каб яны як найраней акрэслівалі мэты свайго жыцця. Дапаможа гэта ў лепшай падрыхтоўцы да будучай прафесіі. Няважна, якую прафесію ў жыцці будзем выконваць, важна, каб выконваць яе сапраўды добра.

Гутарыў **Мікалай С. Врублеўскі**

Людзі добрай работы

Мікалай Панфілюк

Пісьманосец Мікалай Панфілюк з вёскі Дубічы Царкоўныя Гайнаўскага павету вядомы чытачам „Нівы" як шматгадовы карэспандэнт. На пошце ў Дубічах Царкоўных працуе ён 8 год. У раёне яго абслугоўвання знаходзяцца вёскі Тапаркі, Тафілаўцы, Рутка і палавіна Дубічаў Царкоўных. Жыхары гэтых вёсак чытаюць найбольш „Нівы" (больш 120 экземпляраў), а затым часопісаў на сельскагаспадарчыя тэмы. У Тапарках і Тафілаўцах „Ніву" чытае амаль кожны жыхар. Амаль кожны з'яўляецца яе падпісчыкам. Зразумела, у гэтым вялікая заслуга пісьманосца Мікалая Панфілюка. Цяпер сяляне робяць доўгатэрміновую падпіску на „Ніву". Яны ўпэўнены, што кожны яе экземпляр будзе тэрмінова даручаны і не загубіцца недзе па дарозе да падпісчыка. За падпіску на „Ніву" не трэба, зрэшты, асабліва агітаваць. Яна мае тут сваіх верных і пастаянных чытачоў.

Мікалая Панфілюка паважаюць і цэняць усе. За поспехі ў падпісцы на газеты і часопісы і за добрасумленную працу атрымлівае ён дыпломныя і грашовыя ўзнагароды ад дырэкцыі ОУПТ у Гайнаўцы і рэдакцыі "Нівы".

Узорны пісьманосец штодзень сустракаецца з людзьмі і ведае, што іх найбольш цікавіць. Заўвагі накіроўвае на адрас нашага тыднёвіка. Апрача таго, пастаянна дасылае карэспандэнцыі, у якіх адлюстроўвае жыццё вёсак паўднёва-усходняй часткі Гайнаўшчыны.

Тэкст і фота **Я. Ц.**

Песні і мелодыі наднёманскага краю

Урачыстым канцэртам аркестра народных інструментаў музычнай школы з горада Гродна, які адбыўся ў кінатэатры „Звёнзковец", пачаліся Дні БССР на Беласточчыне. На канцэрт прыбылі: **Яўген Златажынскі** — сакратар ВК ПАРП, сакратар Абласнога камітэта КПБ у Гродна **Аляксандр Ульяновіч**, намеснік старшыні Прэзідыума ВРН **Рамуальд Лазаровіч**, прадстаўнікі розных арганізацый і ўстаноў, працоўныя.

Вельмі цёпла прымалі прысутныя паасобныя пункты праграмы. Спадабалася музыка ў выкананні балалаек, домраў і баянаў. Не часта даводзіцца нам слухаць добра апрацаваную і дасканала выкананую музыку на народных інструментах.

Разам з аркестрам прыехалі да нас салісты і жаночая танцавальная група Ансамбля песні і танца „Нёман", а таксама вакальны квартэт дома культуры ў Астравецку. Беларускія і рускія народныя песні і танцы спадабаліся настолькі, што ў глядзельнай зале часта чуліся бісы. Артысты выконвалі дадаткова паасобныя пункты праграмы. Многа незабыўных уражанняў прынесла прысутным танцавальная група.

Гродзенскія артысты за ўсё гэта атрымлівалі не толькі гарачыя воплескі і бісы, але і цудоўныя букеты кветак.

Пасля выступленняў гасцей на сцэну выйшаў аматарскі харавы калектыў з Бельска „Васілёчкі". Выканалі яны шмат песень беларускіх, рускіх і польскіх. Публіка прымала іх таксама цёпла. Атрымалі яны за гэта кошыкі кветак і словы падзякі прадстаўніка гродзенскай дэлегацыі, які сказаў, што з вялікай прыемнасцю выслухалі яны песні, якія аб'ядноўваюць абодва народы.

Тэкст і фота **А. Карпюка**

Танцавальная група ансамбля „Нёман" перад канцэртам.

Нашаніўская пара

ЯДВІГІН Ш. — ЧАСТКА I

Пазнаёміўшыся з галоўнымі напрамкамі публіцыстыкі „Нашай нівы", можам перайсці да характарыстыкі паасобных нашаніўскіх пісьменнікаў. Адным з іх быў Ядвігін Ш. (Антон Лявіцкі) — пісьменнік, які прайшоў складаны жыццёвы і творчы шлях. Літаратурная спадчына Ядвігіна Ш. можа быць названа звяном, звязваючым беларускую літаратуру XIX ст. з беларускай літаратурай XX ст. У яго творчасці павіліся і тыповыя для літаратуры XIX ст. народніцкія матывы, і тыповы для літаратуры перыяду „Нашай нівы" адраджанізм. Беларускія пісьменнікі XIX ст. літаваліся над селянінам, баранілі яго, бачылі ў ім унутранае харасто і хацелі аберагчы яго. Пісьменнікі-нашаніўцы стараліся зашчапіць беларусу нацыянальную свядомасць, хацелі адрадзіць яго нацыянальную і грамадскую годнасць. У гэтым якраз і праяўлялася галоўная розніца паміж аднымі і другімі. Зразумела, што многія з гэтых пісьменнікаў яднала тое, што „Наша ніва" ў многім была газетай народніцкай.

Аднак новы перыяд, у якім выдавалася „Наша ніва", дыктаваў новую ідэалогію, ідэалогію адраджэння.

Вернемся да Ядвігіна Ш. Нягледзячы на тое, што жыў гэты пісьменнік не вельмі доўга, нягледзячы на тое, што напісаў мемуары, якія назваў „Успаміны", мы не ведаем дакладнай даты яго нараджэння. Шматлікія крытыкі, якія займаліся характарыстыкай жыцця і творчасці гэтага пісьменніка, падаюць вельмі супярэчлівыя даты. І так, вядомы беларускі літаратуразнаўца Я. Карскі ў сваёй працы („Беларусы", т. III, ч. III, Петраград 1922 г.) гаворыць, што Ядвігін Ш. нарадзіўся ў 1869 г. А. Журба ў артыкуле „Ядвігін Ш." („Полымя", 1923, нр. 3) адносіць нараджэнне пісьменніка да 1870 года. У Вялікай савецкай энцыклапедыі сказана, што Ядвігін Ш. нарадзіўся ў 1866 годзе. Л. Голубева — аўтар артыкула аб Ядвігіне Ш. („Гісторыя беларускай дакастрычніцкай літаратуры", Мінск 1969, т. II) гаворыць, што пісьменнік нарадзіўся ў 1868 годзе. Хто праў? Цяжка сказаць. Крытыкі мінулага перыяду заўважылі непаслядоўнага акрэсленне году нараджэння Ядвігіна Ш. Адзін з іх, У. Ільяшэвіч, заняўся аналізам гэтай справы ў працы „Ядвігін Ш." (Вільня, 1933). Спасылаючыся на даныя клінікі, у якой пісьменнік лячыўся ў 1922 годзе, даказваў, што пісьменнік нарадзіўся ў 1866 годзе. Не ведаючы метрыкальных запісаў, ці іншых верагодных дакументаў, не можам прыхіліцца да якога-колькек даследчыка.

Нарадзіўся Ядвігін Ш. у маёнтку Добасня, Рагачоўскага павету, Магілёўскай губерні. Выводзіўся ён з каталіцка-шляхецкай сям'і. Бацька будучага пісьменніка быў афіцэрам царскай арміі. Адносіўся ён з сімпатыяй да паўстання 1863 года. Не хочучы прыняць удзелу ў яго ліквідацыі пайшоў у адстаўку і асеў у Добасні. Вось там і нарадзіўся Ядвігін Ш. З Добасні бацька пераехаў на Віленшчыну і неўзабаве на Міншчыну. Набыў тут маёнтак Карнілаўка. У Карнілаўцы праходзіла дзяцінства будучага пісьменніка. Дом Лявіцкіх быў прыгожы, як сцвярджаюць даследчыкі, складаўся з сямі пакояў, акружалі яго старыя дубы і ліпы. Сістэма выхавання малога Ядвігіна Ш. была тыпова шляхецкай. Характарызуе яе А. Навіна наступнай цытатай: „Выхаванне і ўзгадаванне Антона Лявіцкага дома было наогул шляхецкае. Гадавалі яго на „пана", прывучаляючы яму пачуццё „вышэйшасці" шляхты над мужыкамі, пачуццё пагарды для людзей, якія фізічнай працай дабываюць хлеб для сябе і паноў". (А. Навіна, Адбітае жыццё, Вільня, 1929, с. 24).

Зразумела, што крытык тут толькі дадумваецца. Калі аднак возьмем пад увагу, што і крытык выйшаў з такога ж, як і Ядвігін Ш., асяроддзя і, мабыць, прайшоў такую цкколу выхавання, дык можам прыняць яго ацэнку як ацэнку веравгоднага.

Новы этап у жыцці Ядвігіна Ш. — гэта першая яго школа. Першая адукацыя яго праходзіла ў доме вядомага нам ужо пісьменніка В. Дуніна-Марцінкевіча, які, ажаніўшыся паўторна з удавой Грушэўскай, асеў у маёнтку Люцынка. Бацька Ядвігіна Ш., бадай, ведаў асабіста Марцінкевіча, дамовіўся з ім і аддаў пад апеку дачкі пісьменніка свайго сына. Праз многа гадоў Ядвігін Ш. ахарактарызуе сваю навуку і ахарактарызуе атмасферу ў доме В. Дуніна-Марцінкевіча. Ахарактарызуе і не выставіць ім высокай ацэнкі. Паслухайма пісьменніка. „Было там тры хлопчыкі і тры дзяўчынкі. Учылі нас па-расейску, па-польску, па-французску, вучылі розных навук, але ані гісторыі Беларусі, ані нават беларускае мовы мы не чулі. Мо гэтага нашы бацькі не вымагалі, можа нават не хацелі, але ўсё ж такі ў дзіцячай памяці (а былі памёж нас і ладныя падросткі), як на мяккім воску, пясняр беларускі павінен быў сваю пячатку выціснуць. Марцінкевіч гэтага не зрабіў. Мы нават яго твораў не ўмелі. Калі ж, бывала, прыязджалі суседзі-госці, то чулі мы, як толькі зрэдку перакідваліся яны з гаспадаром, быццам жартам, беларускімі слоўцамі і, як гэта і цяпер вядзецца паміж дробных паменшчыкаў, калі хочуць паказаць сваю дружбу, сваё „запанбрацтва". (Ядвігін Ш. Марцінкевіч у прыватным жыцці, „Наша ніва", 1910, нр. 48).

РАЗЬБА ПА ДРЭВУ не загіне

Разьба па дрэву — карункавыя ўпрыгожанні вакол вокан і пад страхою, абліцоўка вуглоў і мастацкая ўкладка дошак на шчытах, ажурныя ганкі і фігурныя вільчыкі — усё гэта ствараe маляўнічы каларыт сёлаў Гайнаўскага, Бельскага і Сямяціцкага паветаў. Народныя разбяры вычаравалі з дрэва замысловатыя ўзоры і цэлыя кампазіцыі. Але паўставалі гэтыя цудоўныя творы народнага мастацтва пераважна ў міжваенны час, калі сяляне будавалі драўляныя дамы. Цяпер жа сельскае будаўніцтва ў асноўным мураванае. Разьба па дрэву не мае ў ім прымянення. Ці самабытнае чароўнае народнае мастацтва загіне?

У вёсцы Альхоўка, што сваімі агародамі і паплавамі ўпіраецца ў масіў Белавежскай пушчы, мне давялося размаўляць з Іванам Скепкам — вядомым у ваколіцы столярам, чалавекам, якому ўжо звыш 60 год.

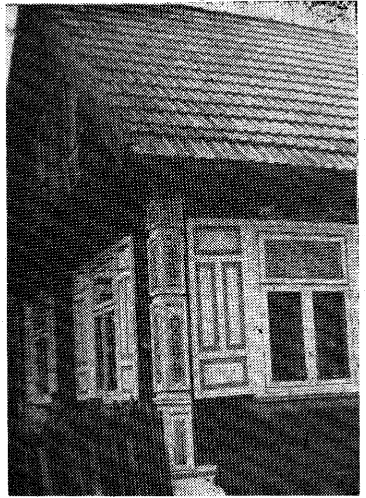
Іван Скепка з Альхоўкі, што на Гайнаўшчыне.

— Жывём мы пры пушчы — дрэва ў нас колькі хоч і якога душа пажадае. Заняўся я сталяркай адразу, як прыйшоў з войска, гэта значыць, у 1929 годзе. Рабіў дзверы, вокны, але карціла мяне ўзяцца за штось-небудзь больш далікатнае. І пачаў я рабіць калаўроткі, санкі-шыткі, выразваць узорныя шалюнкі на вокны, вугельнікі, падстрэшнікі. І то так сам па сабе. Ніхто мяне гэтаму не вучыў, а людзям яны падабаліся. Колькі дамоў я імі прыбраў! Немцы ўсё знішчылі, разбурылі, спалілі, калі вакол пушчы пацыфікацыю праводзілі. Нас таксама па свеце разагналі. Бадзяўся я з сям'ёю ў Фальварках, Шымках, Круглым Ляску ды рабіў людзям калёсы, бочкі, розны драўляны посуд, калаўроткі. Гэтым мы толькі і карміліся. Пасля вызвалення вярнуліся людзі на старыя папялішчы, сталі будавацца, аджыла і патрэба ў харастве. Зноў я ўзяўся за сваю работу. І сын таксама ўжо мне памагае. У апошнія гады пайшла мода на розныя точаныя рэчы. Па санкі-шыткі прыязджаюць да нас гуралі аж з Закапанага і іншых горных мясцовасцей. Бо, бачыце, турысты надта ж любяць ездзіць на кулік у тутэйшых каляровых ды точаных шытках. Людзі з Белавежы таксама цікавяцца і шыткамі і разьбою — бо і кулік у пушчу, і прыватныя кватэры ў дамах, аздобленых разьбой хутчэй прыцягваюць турыста. Цэпэлія ж заказвае невялічкія бочачкі-анталкі на 4—5 літраў віна або піва. На іх ёсць вялікі спрос і ў нас, і за граніцай.

Заказаў ёсць, каб ано чалавек даў рады зрабіць!

Гэты воклік Івана Скепкі сведчыў сам за сябе. Калі я заглянуў у яго майстэрню, убачыў там не саматужныя колішнія прылады, а электрычны матор і камплект машын да яго: габлярку, тарку, дыскавую пілу, розныя электрычныя свідры. Вакол стаялі закончаныя вырабы, якраз падстрэшнікі і вільчыкі. І гэта мяне канчаткова пераканала, што разьба па дрэву не загіне. Яна, магчыма, зменіць свае формы і прызначэнне, але застанецца ўсё ж цудоўным кампанентам багацця народнай творчасці нашага рэгіёну.

Тэкст і фота **М. Гайдука**

Такія вугельнікі і разьба над вокнамі, як у гэтым доме ў вёсцы Катоўка, Гайнаўскага павету, на Беласточчыне, зусім не рэдкасць.

Дасягненні Лазавікоў

Мікалай Лазавік з вёскі Сакі ў Бельскім павеце залічаецца да такіх гаспадароў, у якіх сельскагаспадарчая вытворчасць стаіць на высокім узроўні і якія маюць што прадаваць дзяржаве.

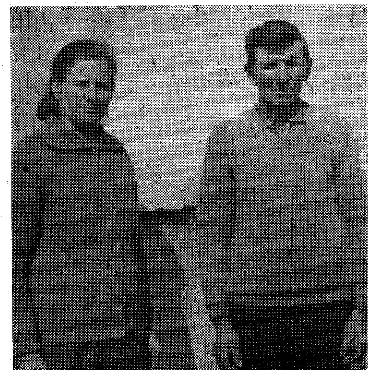
У мінулым годзе прадаў ён дзяржаве амаль 10 тон збожжа, 18 тон бульбы, 10 кормнікаў, 3 ялоўкі, шмат малака і яек. Гаспадарыць ён, як кажуць, з алоўкам у руках. Усё, што прадаў у 1972 годзе, дало яму 144 тысячы зл. Гэты год не будзе горшы, а можа, і значна лепшы.

Сям'я Мікалая Лазавіка складаецца з дарослых нежанатых дзяцей, дачкі Анны і сына Петрыка, жонкі і пажылой ужо маткі гаспадара. Ёсць з кім працаваць. Лазавікі апрацоўваюць каля 20 га зямлі і каля 3 га сенажацці. На мінеральныя ўгнаенні аддаюць яны ў год больш 10 тыс. зл. З аднаго гектара ў сярэднім атрымоўваюць па 25 цэнтнераў збожжа і па 300 цэнтнераў бульбы. Шмат маюць добрай пашы для жывёлы. У мінулым годзе сабралі 7 балонаў канюшыны, падрыхтавалі больш 6 тон кішонкі з паранай бульбы і льняной мякіны.

Жывёлагадоўля ў іх гэта: 3 дойныя каровы, некалькі яловак, 3 кані (у тым ліку 2 кабылы-маткі), шмат свіней, авечак і курэй. Для жывёлы ёсць добрыя ўмовы. І хлявы, і свіронак, і месца на парнік, і клуня, усё даволі добра абсталяванае. А калі ўжо гаварыць пра дом, дык ён такі, якіх яшчэ не многа ёсць на вёсках. Гэта проста віла, гарадскі двухэтажны домік, у якім і прыгажосць, і чысціня, і мэбля радуюць вока.

У Лазавікоў ёсць шмат сельскагаспадарчых машын. Маюць яны сваю жняярку, сеўнік і ўласны трактар, да якога падчапляюць вялікі балонны воз. Ёсць і свой трактарыст — сын Лазавіка, Петрык, які з'яўляецца студэнтам завочнай Вышэйшай сельскагаспадарчай школы ў Любліне. Ён пабудаваў на вясну шклярню, з якой сабе і суседзям хапала расады ранняй капусты, гуркоў, памідораў і г.д.

Працавітасць і лад у сям'і Лазавікоў з'яўляюцца асновай усіх поспехаў у развіцці іх сельскагаспадарчай вытворчасці.

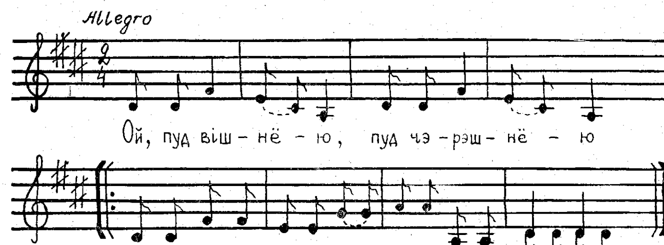

Мікалай і Марыя Лазавікі.

Тэкст і фота **Міхась Хмялеўскі**

ФАЛЬКЛОР

СЯМЕЙНАЯ

Ой, пуд вішнёю, пуд чэрэшнёю
Стояў стары з молодою, як і з ягодкою.
Стояў стары з молодою, як і з ягодкою.
І просілася, і молілася:
— Пусті мэнэ, стары дієду, на гуліцю погуляць.
Пусті мэнэ, стары дієду, на гуліцю погуляць.
— А я сам нэ пуйду і тэбэ нэ пушчу,
Бо ты мэнэ старого то й покінэш самого.
Бо ты мэнэ старого то й покінэш самого.

Ад Сакоўскай Веры, 1925 года нараджэння, з вёскі Новакорніна Гайнаўскага павету, запісаў 9 мая 1973 года Мікалай Гайдук. З магнетафоннай стужкі нотны запіс зрабіў Эдуард Гойлік.

А каб іх спякло, гэтыя трускалкі...

Плёскі — вёска вялікая, і амаль усе гаспадары заняліся вырошчваннем і продажам трускалак. У мінулым годзе многа грошай атрымалі яны за трускалкі, так што вельмі аплацілася дагледаць іх, хаця, як вядома, вымагаюць яны старанната догляду. Таму сёлета пасадзілі яшчэ больш, нават некаторыя плёскаўцы, якія жывуць у горадзе, пасадзілі трускалкі на бацькоўскіх загонах з намерам здаваць іх на пунктах скупкі ў вёсках.

Многія гаспадары закантрактавалі трускалкі. І вось яны якраз выйгралі справу з трускалкамі, а іншыя ходзяць і клянуць у голас: „Хай іх спячэ, гэтыя трускалкі, выарэм іх на другі год, каб і следу не засталося". І нічога дзіўнага, што клянуць, трускалак на кожным карчы аж роіцца, вялікія яны, чырвоныя і салодкія, а тут на пунктах скупкі не прымаюць, бо незакантрактаваныя. А ў горад няма ж часу ездзіць і траціць цэлы дзень, калі пагода на двары і сена сухое.

Гавораць, што некаторым удаецца прадаць на пунктах скупкі нават некантрактаваныя трускалкі, але ж не ўсе ў вёсцы з'яўляюцца сваякамі тых, хто прымае трускалкі на скупе...

Трускалачны крык у Плёсках не заціхаў, павялічваючыся па меры таго, як штораз больш трускалак чырванела на карчах.

На будучы год, калі будзе такі ўраджай, трэба будзе знайсці нейкае карыснае выйсце. Нельга ж марнаваць людской працы! (на)

Прыходзіцца блудзіць

Прыехаўшы ў Гарадок Беластоцкага павету даводзіцца блудзіць, каб трапіць на патрэбную вуліцу. Некаторыя дошчачкі з назвамі вуліц даўно выблякалі або некуды прапалі, і цяпер невядома, як трапіць на тую ці іншую вуліцу. Як вядома, дагэтуль былі ўпарадкаваны нумары на дамах, але вось аб назвах вуліц чамусьці забылі. (ця)

Сонечныя дамы

Жыллёвы кааператыў у Харошчы заснаваўся ў 1967 годзе. Дагэтуль пабудаваў ён кватэры для 580 чалавек. Неўзабаве будзе перададзены ў карыстанне яшчэ адзін, пяты жылы блок для 160 асоб. У наступным годзе кааператыў пачне пабудову новага жыллёвага пасёлка па вуліцах Міцкевіча і Дзяржынскага. Новасцю будзе пабудова на гэтым пасёлку асобнага будынка, у якім жыхары кааператыва будуць без ніякіх турбот спраўляць імяніны, вяселлі, хрэсьбіны або іншыя чыста прыватныя мерапрыемствы. У вялікай зале хопіць месца нават на дзвесце асоб.

Тэкст і фота **Я. Ц.**

Вось такія сонечныя дамы будуе жыллёвы кааператыў у Харошчы.

Дарога ў космас, вядома, не танная. Яна не пад сілу малым і сярэднім дзяржавам, калі выступаюць яны ў адзіночку. Касмічная ракета даражэй золата. Таму і ўдзел Польшчы ў заваяванні сонечнай сістэмы павінен быць разлічаны на нашы скромныя магчымасці. Аднак ён ёсць, а нават у дванаццатым годзе касмічнай эры (лічачы ад гістарычнага палёту Юрыя Гагарына) Польшча можа пахваліцца даволі значнымі ў гэтай галіне дасягненнямі. Ужо ў 1962 годзе на тэрыторыі нашай краіны працавала адзінаццаць станцый, абсталяваных савецкай апаратурай для назірання за палётам штучных спадарожнікаў Зямлі.

З году ў год зацікаўленне даследаваннем космасу сярод польскіх вучоных паглыблялася. Палёт спутнікаў выкарыстоўвалі яны для вымярэння паверхні Зямлі і для вывучэння верхніх слаёў атмасферы. Польскія канструктары-ракетчыкі пабудавалі ўласную ракету „Метэор — 1", а пазней „Метэор — 2". Яе пачалі рэгулярна запускаць у космас для даследавання ўмоў перамены надвор'я. Гэтыя ракеты робяць вялікую прыслугу нашай нацыянальнай гаспадарцы. Маленькую часцінку гэтых заслуг бачым мы кожны дзень на экранах тэлевізараў пад выглядам „Карт пагоды", які дэманструе нам сімпатычная пара „Віхрэк" і „Хмурка".

Новы этап на шляху польскай дарогі ў космас распачаўся ў 1967 годзе, калі Польшча прыступіла да ажыццяўлення міжнароднай праграмы „Інтэркосмас". Удзельнікамі гэтай праграмы з'яўляюцца ўсе краіны народнай дэмакратыі, бо толькі спалучэнне сіл гэтых дзяржаў, пры вялікай дапамозе Савецкага Саюза, можа гарантаваць поспех у гэтых вельмі каштоўных мерапрыемствах. Згодна з планамі праграмы „Інтэркосмас" назіраецца ў Польшчы паспяховае развіццё такіх новых галін навукі, як касмічная фізіка, касмічная біялогія, касмічная медыцына, касмічная радыёсувязь, касмічная метэаралогія і іншыя. Дзейнічае спецыяльны Камітэт па даследаванню мірнага выкарыстання касмічнай прасторы, падпарадкаваны Польскай акадэміі навук. Мае ён свае навуковыя пляцоўкі ў Варшаве, Вроцлаве, Кракаве, Торуні, Познані і Ольштыне.

У лістападзе 1970 года ўпершыню на борце савецкай геафізічнай ракеты „Вертыкаль — 1" апынулася польскае навуковае абсталяванне, прызначанае для вымярэння рэнтгенаўскіх праменняў Сонца. Гэта абсталяванне ўсёцэла апрацавалі і пабудавалі спецыялісты з Вроцлаўскай навукова-доследнай станцыі. Побач польскай, „Вертыкаль — 1" занёс пад зоркі апаратуры ГДР і Чэхаславакіі. Эксперымент прайшоў вельмі ўдачна. Поспех з „Вертыкалем — 1" заахвоціў вучоных запусціць у космас болей дасканалы яго варыянт — „Вертыкаль — 2". І зноў на вышыню амаль у паўтысячы кіламетраў на савецкай ракеце паімчалася польская доследная апаратура, пасылаючы назад на Зямлю каштоўныя звесткі аб далёкіх слаях атмасферы.

І вось яшчэ адна гістарычная дата: 19 красавіка 1973 года. У сувязі з 500-ай гадавінай з дня нараджэння выдатнага польскага астранома Мікалая Каперніка і з нагоды 28-ай гадавіны з дня падпісання польска-савецкага дагавору, аб дружбе і мірным супрацоўніцтве савецкія і польскія вучоныя падрыхтавалі супольны касмічны эксперымент, які рэалізуе штучны спадарожнік Зямлі „Інтэркосмас — Капернік 500", запушчаны на арбіту з тэрыторыі Савецкага Саюза. Навуковая апаратура, заманціраваная на яго борце, прызначана для вывучэння сонечнага радыёпраменявання.

На тым яшчэ польская дарога ў космас не канчаецца. Даследаваннем космасу можна займацца ў засценках навуковых лабараторыяў. У галіне тэорыі польскія спецыялісты цэняцца высока, асабліва ў рамках праграмы „Дынаміка", якая прысвячаецца вывучэнню гравітацыйнага поля Зямлі. Вельмі карысным з'яўляецца для нас супрацоўніцтва ў галіне сатэлітарнай геадэзіі. Польскія геадэты пры дапамозе савецкіх спутнікаў змаглі значна палепшыць тэхніку вымярэння паверхні Зямлі.

Польская дарога ў космас была б зусім немагчымая, каб не цеснае супрацоўніцтва краін сацыялістычнага лагера, а перш за ўсё, каб не сяброўская дапамога Савецкага Саюза.

Апр. В. Р.

Перад стартам польскай ракеты, прызначанай для доследаў верхніх слаёў атмасферы. Фота з архіву

Куток практычных ведаў

Для дзяцей

Мы зноў вяртаемся да дзіцячай вопраткі. Вядома, што адзежы для дзяцей ніколі не замнога. Дзеці хутка вырастаюць са сваіх касцюмчыкаў ці сукеначак, а акрам[illegible]го дзіцячыя рэчы трэба мыць вельмі [illegible]та. І таму знішчаюцца яны вельмі хутка.

Каб не марнаваць шмат грошай на новыя матэрыялы і вопратку, мы ўвесь час паўтараем: трэба перарабляць дзецям свае старыя ўжо ці нямодныя сукенкі, падношаны мужчынскі касцюм і г.д. Гэта будзе найлепшы і найбольш практычны спосаб, каб танным коштам папаўняць дзіцячы гардэроб.

На перапробку можна таксама выкарыстаць розныя рэштхі тканін і вопратку, з якой дзеці ўжо выраслі. Асабліва раім спалучаць розныя тканіны ў клетку, у кветачкі і ў гарошкі з гладкімі матэрыяламі. Можна пры гэтым выкарыстоўваць шматлікія варыянты спалучэння гэтых матэрыялаў, як толькі дыктуе вам ваша фантазія і добры густ. Гладкія тканіны можна таксама абшываць матэрыяламі ў нейкія ўзоры, з якіх можна рабіць таксама апплікацыі, кішэні і каўнерыкі.

На нашых здымках мы паказваем некалькі мадэляў летніх дзіцячых сукеначак, фасоны якіх якраз падыходзяць на розныя перароблі. Ёсць тут прыклады прыгожага спалучэння клеткі з гладкімі матэрыяламі. Гэтыя сукенкі павінны быць каляровыя і сімпатычныя. Таксама, як і ў гэтых сукенках, можна спалучаць кожны іншы матэрыял ва ўзоры з аднакаляровым. Сукеначкі гэтыя не толькі вельмі эфектныя, але вельмі простыя ў сваёй задуме.

Хаця часта гаворыцца, што найлягчэй і найпрыгажэй можна апрануць дзяўчат, то з летняй вопраткай для хлопцаў таксама няма ніякіх клопатаў.

Ідэальнай адзежай для хлопцаў на лета з'яўляюцца, напрыклад, кароткія штонікі і блузка, ношаная на іх, з кароткімі рукавамі і спартыўным каўнерыкам. Такую блузку можна пашыць з палатна, з баваўны, з папліну.

Улюбёнай вопраткай старэйшых хлапцоў з'яўляецца блуза, зашпіленая на бліскавічны замок. Павінна яна мець доўгія рукавы з манжэтам і, зразумела, прынамсі дзве кішэні. Такія блузкі з фланелевай кашулькай альбо світэрам будуць вельмі адпаведныя на ўсе халаднейшыя дні лета, на розныя экскурсіі і ў гарцэрскія лагеры.

Сяброўка

Д. МАРОЗАЎ

— Думаю, што не. Шварцбрук жа знаходзіўся ўвесь час у распарадждэнні фронту. Усе яго асабістыя справы там. Клец спрабуе цяпер запатрабаваць іх. Але, я думаю, у яго нічога не выйдзе. Ты ж ведаеш, якая ў іх цяпер блытаніна.

— А хто-небудзь асабіста ведае Шварцбрука ў Берліне? — хутка спытаў Мішэль.

— Гэтага я яшчэ не высветліў да канца. Аднак нам трэба спяшацца. У мяне ёсць сякія-такія меркаванні... Вось апошняя радыёграма з Масквы, расшыфруй, калі ласка, да майго прыезду. — Лібель разгарнуў толькі што куплены ім каля рэйхсканцылярыі выпуск вячэрняй газеты. Унутры на адной са старонак была прымацавана ледзь прыкметная маленькая запіска з шэрагам лічбаў.

Удвух з Мішэлем яны спусцілі цела Шварцбрука праз люк на кухні ў гараж. Праз некалькі мінут Лібель ужо ехаў па вуліцы ў сваім фургоне, у кузаве якога, як і раніцай, ляжаў забіты капітан.

Машына зноў ішла ў аб'яўлены на надзвычайным становішчы Карлсхорст, у раёне разбураных кварталаў. Лібель праехаў знаёмую аптэку. А вось і эсэсаўскі пост. Напружваючы зрок, оберлейтэнант углядаўся ў фігуры, што мячылі ўперадзе. Няўжо паспелі змяніцца? Не! Той жа бамбіза ротэнфюрэр выйшаў у змроку на сярэдзіну маставой і падняў руку.

— Забаронена, уезд закрыты!

— А! Гэта вы зноў, ротэнфюрэр? — Лібель, не заглушаючы матора, высунуўся з кабіны. Спадзяюся, у другі раз вы не будзеце абшукваць машыну? Вы ўпэўніліся ўжо, што я не марадзёр?

Эсэсавец апусціў руку.

— Хто гэта там? — ад сцяны аддзялілася яшчэ адна фігура.

— Спакойна Вальтэр, — адказаў цыбаты, — гэта той обер-лейтэнант з абвера. Мы яго правяралі ўжо. Няхай едзе!

Ротэнфюрэр адышоўся ўбок і махнуў рукой. У густым змроку Лібель уехаў у разбітыя бамбардзіроўкай кварталы. Ён павярнуў у завулак, завалены абломкамі. Пах гару і тлення стаяў тут. Відаць, квартал быў разбіты зусім нядаўна. Ні жыхароў, ні прахожых. Бадай, падыходзячае месца. Эсэсаўцы выгналі адсюль усіх і ахоўваюць уваходы і выхады з раёна.

Узваліўшы на плечы Шварцбрука-Шумахера, Лібель пацягнуў яго да дома, ля якога ўцалеў парадны пад'езд. Унутры было зусім цёмна.

Сарваныя з завесаў дзверы, нейкі хлам валяліся на лесвіцы. Ён прыслухаўся. Дзесьці ў глыбіні паўразбуранага дома ў мёртвай цішыні, відаць, уцалеў гадзіннік з мнагадзённым заводам. Мерныя ўдары, падобныя на гукі далёкага звона, паплылі над руінамі. Дзевяць разоў. Трэба спяшацца! Згінаючыся пад цяжарам, Лібель падняўся на некалькі прыступак, лесвіца абрывалася, унізе чарнеў падвал. Асцярожна, стараючыся не шумець, Лібель спусціў туды забітага капітана. „З гэтым скончана, — падумаў ён. — Праз некалькі дзён, не раней, тут знойдуць Ганса Шумахера".

КОЖНЫ ВЫРАШАЕ ПА-СВОЙМУ

Генерал Крэбс вярнуўся ў штаб толькі пад вечар, разбіты пасля дзённага сну. З цяжкай галавой ён пачаў чытаць зводкі. Усё гаварыла аб тым, што рускія рыхтуюць новы ўдар на поўдні. Мяркуючы па тэмпах падрыхтоўкі, наступленне магло пачацца літаральна з дня на дзень. Генерал задумаўся. Ён зноў успомніў пра групу „Цыклон-Поўдзень".

Цяпер, іменна ў гэтыя дні, самы спрыяльны час для дзеянняў на поўдні. Руськія падцягваюць у тыле рэзервы. Урал шле тэхніку: эшалон за эшалонам. Для Крэбса гэта не было цудам. Перад вайной ён працаваў у Маскве памочнікам ваеннага аташэ. І іменна веданне Расіі, якім ён заўсёды ганарыўся, дапамагло яму стаць начальнікам генеральнага штаба сухапутных сіл. Крэбс зусім наглядна мог уявіць сабе, як з глыбіні Сібіры, якую некаторыя верхаглядны з вермахта лічылі ледзяной пустыняй, выходзілі і ўступалі ў бой усё новыя і новыя савецкія дывізіі. Расія — „калос на гліняных нагах", як называлі яе прапагандысты доктара Гебельса, перагнала яго краіну ў вытворчасці ваеннай тэхнікі. Але генерал Крэбс разумеў, што гэта яшчэ не апошняе слова Савецкага. Ён успомніў афарызм канцлера Бісмарка: „Рускія доўга запрагаюць, але хутка ездзяць". Гэта было сказана яшчэ ў мінулым стагоддзі...

„Аднак яшчэ не ўсё страчана, — падумаў генерал. — У канцы трэба выйграць час. Англічане і амерыканцы, урэшце, спалохаюцца ўзрастаючай магутнасці СССР, а тады..."

Яго разважанні перапыніў тэлефонны званок. Генерал пачуў у трубцы голас Эрнста Кальтэнбрунера — начальніка імперскай паліцыі службы бяспекі СД, правай рукі ўсемагутнага Гімлера.

— Толькі што я меў гутарку з фюрэрам, генерал, ён ускладае самыя вялікія надзеі на план „Цыклон". Я сказаў фюрэру, што на паўднёвым участку фронту гэты план пачаў ужо ажыццяўляцца. Я не памыліўся?

(Працяг будзе).

ТРЫБУНА чытачоў

Аўтарскі вечар В. Шведа

У клубе варшаўскага аддзела Рускага грамадска-культурнага таварыства адбыўся аўтарскі вечар вядомага беларускага паэта Віктара Шведа. Яго прывіталі старшыня варшаўскага аддзела Е. С. Паўлоўская і рускі паэт Георгій Сарголнін, які расказаў пра задачы літаратурных аб'яднанняў, пра развіццё сувязей паміж беларускай і рускай літаратурамі, а таксама пра творчасць Віктара Шведа.

Віктар Швед чытаў свае вершы са зборніка „Жыццёвыя сцежкі" і новыя вершы. Чытаў не толькі лірычныя вершы, але таксама свае цудоўныя дзіцячыя і цікавыя сатырычныя вершы. Выступленне паэта было прынята вельмі цёпла ўсімі прысутнымі на гэтым літаратурным вечары. **Г. С.**

Смецце каля лесу

У вёсцы Катлы засталіся магазіны пасля насеннай цэнтралі. У сваё валоданне прыняло іх прадпрыемства „Лясы", прызначаючы іх на т. зв. вікліярства (вырабы з лазы). Туды цяпер безупынна возяць лазу і абдзіраюць з яе кару. Тую кару вывозілі і палілі на дарогах. Аднойчы вывезлі за вёску, выкінулі на дарогу і падпалілі. Кара палілася доўга, аж вечар настаў. Людзі гналі карову з поля. Каровы пайшлі наўцякі ад агню і дыму і пабрылі па збожжы. Нехта данёс усё гэта кіраўніку, дык цяпер возяць гэтую кару „яшчэ лепш", бо за рэчку ў напрамку вёскі Сакі. А там расце малады сасновы лес. Яны там, у 35 метрах ад лесу, звальваюць сваю кару і падпальваюць. Горба такой кары гарыць пару дзён. Добра, калі вецер не дзьме на лес. А ўсё можа здарыцца. У лесе многа сухіх галін. Хопіць іскры...

Месца на вывазку смецця ёсць пры дарозе з Катлоў на Бельск, ля самай шашы. Бельск вывозіць туды ўсе свае бруды. Маглі б астаткова і кару туды вазіць.

Зрэшты, гэты сметнік зроблены таксама нявед як. Як вецер дуе на шашу, то ўсё смецце і пыл са сметніка ідзе на людзей. Цяжка каля яго праехаць. Часта ездзяць сюдою экскурсіі, таксама бачаць усё гэта. А летам, дык тут такі смурод, што цяжка праехаць.

Адны бельскія ўлады не звяртаюць на гэта ўвагі. А хіба ж нельга далей ад шашы зрабіць сметнік? У апошні час зрабілі нешта: абгарадзілі гэтыя горбы смярдзючага смецця. Цяпер хоць вецер не разносіць па полі так многа паперак. А бывала, усё поле аж белае ад іх. Трэба было хадзіць і збіраць.

Справу бельскага сметніка, здаецца, трэба ўладзіць так, каб не было болып сораму за яго. Тады і кару ад лазы можна смела вывозіць у адпаведнае месца. Вяртаючыся да той лазы, кожны скажа, што вывозіць кару пад лес і там паліць яе — наватвостра забаронена супрацьпажарнымі правіламі. Столькі гаворыцца, каб сцерагчы лес, а тут вось табе, які адказ на гэта даюць лёгкадумныя працаўнікі. **А. Н.**

АНДРЭЙ

Я здаўна яго знала —
Звычайны хлопец быў.
І не класны закала,
І ў кніжках не рыў.

Бегаў у майтках кароткіх,
Нос рукой абціраў.
Ва усім быў таропкі,
І біўся, і гуляў.

Мінула год нямнога —
Андрэю ўжо пятнаццаць.
Бачу вось хлопца другога,
Нанава нарадзіўся быццам.

Нічога, што стаўся паволным,
Як слон, або нешта другое.
Нічога, што стаўся спакойным —
Ён ўжо не мае двоек.

На дзяўчат жа і вокам не кіне,
Быццам на свеце ёсць толькі фізіка.
А можа ў сэрцы глыбіне?..
Эх, не патрэбна тут лірыка!

Міра Лукша

Цэнтр здароўя ў Шудзялаве

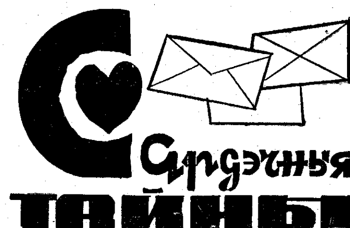
Доўга гаварылася ў Шудзялаве — вёсцы ў Сакольскім павеце, што трэба пабудаваць цэнтр здароўя. Выбаршчыкі таксама ставілі гэтую справу. Нарэшце, кіраўнік цэнтра здароўя ў Крынках доктар Ежы Ціхонскі перадаў упраўленню гміны ў Шудзялаве прапанову, каб неадкладна прыступіць да будовы цэнтра здароўя ў Шудзялаве. Было б гэта так: усе нефаховыя працы будуць выкананы грамадскім чынам, частку грошай дасць гміна з бюджэтных надвышак, частку трэба будзе выкраіць з павятовага бюджэту, а таксама збіраць складчыны.

Доктар Ежы Ціхонскі і начальнік гміны Г. Чарневіч хутка пастараліся зрабіць план і каштарыс і прыступілі да будовы.

На заклік да грамадскага чыну першымі адказалі сельскагаспадарчыя гурткі. Гурток у Піражках прывёз камення на фундамент вартасці 20 тыс. зл. Гурток з Паўночнага Вострава даў трактар на два дні для вывазкі зямлі. Упраўленне гміны звяртаецца цяпер да ўсіх гаспадароў, каб яны дапамаглі — кожны па адной днёўцы коннай, а калі без каня, то две днёўкі.

Цэнтр здароўя ў Шудзялаве будзе прыгожым будынкам з радзільняй і стаматалагічным кабінетам.

Усім, хто ярымае ўдзел у гэтай будове, жадаем поспехаў! **А. С.**

Дарагое „Сэрцайка"!

З Валікам сябрую я трэці месяц. Пазнаёмілася з ім у кавярні. Закахалася з першага погляду. Была я вельмі шчаслівая, пакуль не даведалася, што гэты „верны", як мне здавалася, хлапец, якому я гатова была аддаць жыццё і ўсё, што мне найдаражэйшае, мае іншую дзяўчыну. На свае вочы бачыла, як аднойчы абнімаў і цалаваў дзяўчыну ў парку. Мала таго, але і сяброўка мне сказала, што бачыла яго на забаве. Гуляў з нейкай бландзінкай цэлую ноч. А я так яго тады чакала. Не прыйшоў, думала, нешта не выйшла, а вось што ён рабіў. Праз нейкі час прыйшоў да мяне і павадзіў сябе так, як бы нічога не сталася. Засыпаў мяне чуллівымі словамі, раз-пораз паўтараючы, што мяне кахае. Пакуль не бачыла яго, думала, што ўжо не адазвуся і не хачу яго знаць. Аднак здарылася інакш. Калі Валік прыйшоў, я была шчаслівай, што яго ўбачыла. Цяпер бачу, што патрэбны ён мне, што не змагу жыць без яго. Ён ведае аб гэтым, ведае, як „прападаю" я за ім, як кахаю яго, нічога перад ім не затойваю. На наступнае спатканне аднак ізноў не прышоў. З'явіўся праз некалькі дзён. Было відаць, што праўды ён не гаворыць. Не ведаю, „Сэрцайка", што рабіць. Не ўяўляю сабе жыцця без яго. Парай, як яго затрымаць пры сабе?

Вера з Дуброўшчыны

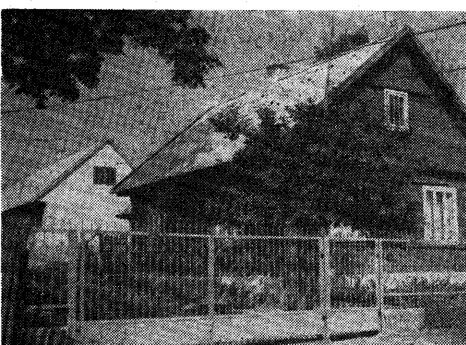
Вера! На жаль, няма спосабу, каб затрымаць хлопца, які захоча адыйсці. Ты моцна закахалася ў Валіка, але з лісту відаць, што ён не варты тваёго шчырага і праўдзівага кахання. Ты закахалася ў яго прыгажосці, у яго вонкавым выглядзе, закахалася з першага погляду. Не пазнала ты гэтага хлопца бліжэй, не пазнала яго характару, які ў жыцці, бадай, найважнейшы. Ды грунтоўна хлопца не пазнаўшы, нельга ўжо „выліваць" сваіх пачуццяў, лепш трымаць яго ў няўпэўненасці. Паводзіны Валіка сведчаць, што ён лёгкадумны і хлусліві, словам — добры „круцель". Над гэтым ты павінна грунтоўна задумацца. І, па-мойму, трымаць яго на сілу няма сэнсу. Бо жыццё з такім чалавекам напэўна лёгкае не будзе. Але вядома, закаханым у такіх справах логікай кіравацца вельмі цяжка.

„Сэрцайка"

Смачнае малако

У вёсцы Тапчыкалы конкурс за конкурсам. У апошні час сельскагаспадарчы інструктар Васіль Якімюк і старшыня КГВ Ніна Сікора арганізавалі вельмі карысны конкурс: „Гігіена даення малака і чысціня ў хляве". Да конкурсу прыступіла 20 асоб. Стараліся як маглі. Бялілі хлявы, рыхтавалі вешалкі для кубкаў і ручнікоў, шылі белыя фартухі. Было некалькі лекцый на гэтую ж тэму, спалучаных з выстаўкай сельскагаспадарчых кніжак, якія былі пазычаны бібліятэкай у Грэдалях. У Тапчыкалах напэўна будзе і чыстае, і смачнае малако.

Наглядальнік

Новыя будынкі ў Дзернякове Беластоцкага павету.
Фота **Я. Цялушэцкага.**

НЯСЛАЎНАЯ ХРОНІКА

У Мілейчыцах, у сажалцы, з якой наваднюяць лугі, падчас купання ўтапіўся Яўген Якуць, год 19, сам з Мілейчыц, вучань IV класа водна-меліярацыйнага тэхнікума ў Беластоку.

У вёсцы Сітаўка, у Сакольскім павеце, у час буры ад маланкі загінуў А. Казёл, год 41, гаспадар.

Гэта толькі два прыклады з багатай міліцыйнай хронікі няшчасных выпадкаў за адзін тыдзень. У хроніцы гэтай з пачаткам купальнага сезона і летніх бур знаходзім цяпер штораз больш выпадкаў, калі нехта ўтапіўся, або загінуў ад маланкі.

Паводле хронікі, за тыдзень ўтапілася ў розных месцах ваяводства 10 асоб. Усе маладыя, да 20-ці год.

Ад маланкі памерла некалькі асоб і было многа пажараў з велізарнымі матэрыяльнымі стратамі.

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Адказвае Акруговае паштова-тэлекамунікацыйнае ўпраўленне ў Гайнаўцы.

W odpowiedzi na notatkę prasową „Niwy" nr 21 (900) z dnia 27.05.1973 r. przesłanej nam, a w w/w piśmie dotyczącej zaprowadzania całodobowego połączenia telefonicznego dla wsi Kotówka Nr. 13.

OUPT po rozważeniu możliwości technicznych i potrzeb społecznych tamt. wsi załatwił sprawę przychylnie. Z dniem 1.07.1973 r. wieś Kotówka Nr 13 po godzinach pracy Upt. Dubiny będzie łączona na nocne połączenie na wspólnej linii do centrali Hajnówka z Nr 3 Spółdzielnia Produkcyjna we wsi Bielszczyzna i Nr 9 wieś Nowosady (Ob. Kruk M.) za taryfową opłatą. Zdaniem naszym w zupełności to zabezpieczy ich potrzeby. Innych możliwości OUPT nie widzi do czasu automatyzacji powiatu.

Jednocześnie przy tym informuję, gdyby to nie zaspokoiło potrzeby tamt. wsi, na wniosek abonentów przyłączonych do centrali telefonicznej w Dubinach na koszt abonentów OUPT może rozszerzyć godziny pracy w Upt. Dubiny dowolnie tzn. rozszerzony abonament w oparciu o taryfę usług łączności (Dz. Ł. Nr 15/72 r. z dnia 18.09.1972 r.) poz. 22.

W w/w sprawie należy skontaktować się z tut. Urzędem. —

Otrzymują do wiadomości:
Naczelnik Gminy w Hajnówce
Sołtys wsi Kotówka

Васіль Асеннік. Верш „Лес" і апавяданне „Плятхарка Зіна" (мы змянілі загаловак на „Пляткарка") надрукуем. Вядома, што найхутчэй надрукуем інфармацыю пра Спічкі. Цешымся, што вы рашылі быць нашым карэспандэнтам. На вашы ўвагі аб „Ніве" адкажам крыху пазней.

М. С. М. Рэдакцыя не прымае пад увагу, а тым больш не друкуе ананімных лістаў і інфармацый. Па просьбе пішучых да нас, мы можам не выяўляць прозвішча і адрасу аўтара, але да ведама нашага яны павінны быць пададзены. Без гэтага хоць бы найважнейшая справа не набярэ ніякага ходу.

Нікалай Наумюк. „Цяперашніх дзяцей" выкарыстаем, мо з іншым загалоўкам.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі
„Zdarzenie" (jugosł.), 24—25. „Tajemnica Aleksandra Dumasa" (czeski), 26—27. „Rewizja osobista" (polski), 28—29.

Нараўка
„Na krawędzi" (polski), „Bez wyraźnych motywów" (franc.), 25—29.

Нарва
„Pilot helikoptera" (radz.), „150 na godzinę" (polski), 25—29.

Чыжы
„Okruchy życia" (franc.), „Wydra pana Grahama" (angl.), 25—29.

Дубічы Царкоўныя
„Śledztwo w sprawie obywatela poza wszelkim podejrzeniem" (włoski) „Początek nowego świata" (rumuński), 25—29.

Арэшкава
„Kopernik" (polski), „Zwiadowca" (radz.) 28—29.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Czym mobę służyć" (czeski), „Gniewna podróż" (bułg.), 25—29

Орля
„Sokoły" (węgierski), „Kozacy" (radz.), 25—29.

Райск
„Dziewczyna inna niż wszystkie" (włoski), „Hełm Aleksandra Macedońskiego" (radz.), 25—29.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Шудзялава
„Na krawędzi" (polski), „Śmierć Ipu" (rumuński), 25—29.

Янаў
„Anatomia miłości" (polski), 25—29.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Che (Opowieść o Guevarze" (włoski), 24—25. „Wakacje we czworo" (włoski), 26—27. „Dziewczyna z gór" (jugosł.) 28—29.

Мельнік
„Zjazd rodzinny" (węgierski) 24—25. „Tylko wtedy, gdy się śmieję" (angl.), 26—27. „Anatomia miłości" (polski), 28—29.

Мілейчыцы
„Mój drugi ożenek" (polski), 24—25. „Szatnia pełna królików" (węgierski), 26—27. „Mordercy w imieniu, prawa" (franc.), 28—29.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя
„Morderca samotnych kobiet" (NRD), „Tylko wtedy, gdy się śmieję" (angl.), 25—29.

Ніва

Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Wydawca: Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa-Książka-Ruch". Redaguje Kolegium. Adres Redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Numer przy przesyłkach pocztowych: Redakcja tygodnika „Niwa", Skr. poczt. 281, 15-950 Białystok. Telefony: Redaktor Naczelny i Sekretarz Redakcji 2-10-33, publicyści 2-32-41 do 45 (centrala). Cena prenumeraty krajowej: rocznie: 28,80 zł, półrocznie: 14,40 zł, kwartalnie: 7,20 zł. Prenumeraty przyjmowane są do dnia 10 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Prenumeraty na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują Urzędy Pocztowe oraz listonosze. Można również wpłaty na prenumeratę indywidualną dokonywać na konto I Oddziału Rejonowego „Ruch" w Białymstoku 150-6-161 NBP I OM Białystok. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne w miastach, zamawiają prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur RSW „Prasa-Książka-Ruch". Pozostałe — mające siedzibę na wsi lub w innych miejscowościach, w których nie ma Oddziałów i Delegatur zamawiają prenumeratę za pośrednictwem Urzędów Pocztowych. Prenumeratę na zagranicę przyjmuje: RSW „Prasa-Książka-Ruch", Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych, Wronia 23, 00-840 Warszawa. Konto PKO Nr 1-6-100024. Cena prenumeraty dla zagranicy jest wyższa od prenumeraty krajowej o 40 proc.

BZGraf. Nakład 6769 K-1

А магло ж здарыцца

— Ева, — сказаў Адам, вярнуўшыся з палявання, — я дастаў транзістар.

— А што гэта такое? — спытала Ева.

— Гэта... Зрэшты, ты ўсё роўна не зразумееш. Вось паслухай. — Адам уключыў прыёмнік, з якога паліліся бадзёрыя мелодыі.

— Брава! — усклікнула Ева. — Ты хоць і грубаваты, але самабытны. Дай я цябе пацалую.

— А што гэта пацалунак?

— Гэта... Ды ты ўсё роўна не зразумееш, нездарма Змей гаварыў, што...

— Вельмі мне патрэбны твае бабскія плёткі. Давай лепш пагуляем. — І ён надзеў на шыю раменьчык транзістара.

Яны гулялі ў нямым захапленні.

— Цудоўна! — часам уздыхала Ева, але Адам шыкаў: не мяшай!

Гулялі яны год. Гулялі яны сто год. Праз сто год Адам недзе дастаў магнетафон. Яны выкінулі транзістар і сталі слухаць модныя запісы.

Слухалі сто год. Слухалі тысячу год. Праз тысячу год Адам прывалок тэлевізар. Каляровы. Яны перасталі гуляць. Яны сядзелі ля тэлевізара дні і ночы (тады перадачы вяліся круглыя суткі — днём для дзяцей, ноччу для дарослых).

Так яны сядзелі тысячу светавых год. І яшчэ мільён. Праз мільён Ева ўспомніла, што хацела сказаць Адаму аб тым, што, па паведамленні Змея, на адной яблыньцы растуць незвычайна смачныя яблыкі.

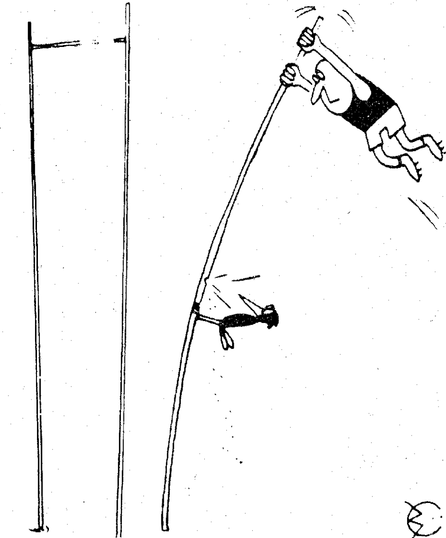
Але Ева не патрапіла вытлумачыць гэтага Адаму: яна развучылася размаўляць. У Адама і Евы засталіся толькі органы слыху і органы зроку. Язык за час маўчання цалкавіта атрафіраваўся.

Так спыніўся на Зямлі род людскі.

Ю. Борын

Заўвага аўтара: гэта версія навукай абвяргаецца. Слава богу! А магло ж здарыцца...

ЧАГО Ў СПОРЦЕ НЕ БЫВАЕ!

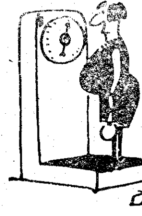
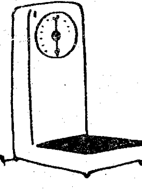
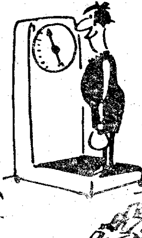
Інтрыгі супернікаў.

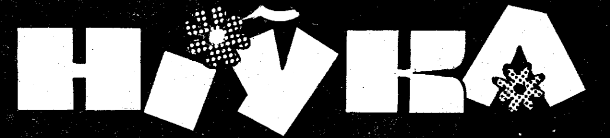
ДЗЕ АРШЫН?

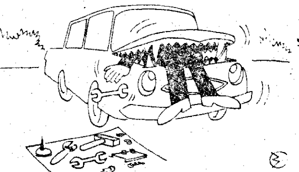
— Тату, дзе ваш аршын? — спытаў сын.

— Які аршын, Васілёк?

— Ды сусед кажа, што вы ўсіх на свой аршын мераеце.

Сталёвыя сківіцы XX стагоддзя.

НІЧОГА НЕ ГАВОРАЦЬ

— У нашых суседзяў хлеў згарэў.

— А якая прычына?

— Ды нешта нічога не гавораць.

— Ну, калі не гавораць, значыць, самагонку гналі.

КАСА НА КАМЕНЬ

Да рыбака, што сядзеў з вудачкай на беразе рэчкі, падышоў незнаёмы.

— Ловіцца рыбка? — запытаўся незнаёмы.

— А як жа, ловіцца! Каля сарака акунёў выцягнуў.

— Гм-м... — прамармытаў незнаёмы. — А вы ведаеце, хто я такі?

— Не, не ведаю.

— Я інспектар па барацьбе з браканьерамі, і гэта мой участак.

— А вы ведаеце, хто я?

— Ведаю, ты браканьер.

— Памыляецеся. Я — найвялікшы ілгун ва ўсёй нашай акрузе.

ДРЭННАЯ ПАМЯЦЬ

— У маёй жонкі дрэнная памяць.

— Нічога не памятае?

— Не, нічога не забывае.

НАРЭШЦЕ

Размаўляюць два шатландцы:

— Чулі, наш футбольны клуб зноў пачаў трэніроўку пасля васьмігадовага перапынку.

— Праўда? Яны што, нарэшце знайшлі той згублены мяч?

САМАХАРАКТАРЫСТЫКА

Пайшоў наш Певень к Гусаку,
Пачаў прасіць пыхліва:
— Пасаду мне б...
Ку-ка-рэ-ку!
Адчуў я сіл прылівы.

— Ну, добра, я кім-небудзь вас
На двор на наш прызначу.
Працуйце там. У добры час!
І хопіць вам лайдачыць.

Ды мы ў сляпую не бяром,
Прыносьце ўсе паперы:
Характарыстыку, дыплом —
Дакладна ўсё праверым.

Назаўтра Певень, хоць ляны, —
Прынёс папер сувоі.
Былі напісаны яны
Адной — сваёй! — рукою.

Гусак паперы паглядзеў,
Спытаў, здзіўлёны дужа:
— Характарыстыку сабе
Пісалі самі, дружа?

Няма ў вас сораму — о не!..
— Саромецца даволі,
Бо лепш, чым я, ніхто мяне
Не будзе знаць ніколі!

І. Петрасян

...Паклаўшы пад галаву мяшок з лаўровым лістом, лічыў, што спачывае на лаўрах.

...Ён гаварыў многа, але свайго пакуль не сказаў.

ДАПАМОГ БЫ

Вярнулася ўнучка дамоў, не здала ўступных экзаменаў ва ўніверсітэт.

Дзядуля пытае яе:

— Чаго ж ты не ведала, дзіцятка маё?

— Ды... не магла здабыць кораня...

— Трэба было мне сказаць, я б табе які трэба корань здабыў бы.

ГУМАР З

ЗАЕЧАЕ САЛА

Едуць пан з фурманам. Пан кажа:

— Во, забіў я зайца, дык з яго сала было з цэлы пуд. А фурман яму:

— Во, пане, будзем ехаць цераз мост, дык там чорт брахуноў хапае.

— А далёка той мост?

— Ды не, — кажа фурман, — во за гэтым лесам, дзе гара, а там луг, а там ужо зусім блізка.

Як уехалі яны ў лес, пан зноў фурману:

— Каб ты ўбачыў таго зайца! Аднаго сала было фунтаў з дзесяць.

Едуць яны далей. Праехалі ўжо лес, дык пан кажа:

— Ну можа, не дзесяць, але фунтаў пяць з таго зайца сала было.

А як пайшла дарога лугам, дык пан ужо:

— Ну, хоць сала на ім не было, а ўсё ж заяц быў і не такі худы.

Едуць яны далей. Праехалі луг, грэблю, а моста ўсё няма.

— А дзе ж той мост? — пытае пан.

— А разышоўся, як заечае сала.

— *Нешта, здаецца, не так.*

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Рэні Самойлік з Беластока змяшчаем песню з рэпертуару Е. Паломскага

KIEDY MIŁOŚĆ ODCHODZI

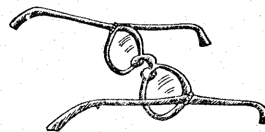
Kiedy miłość odchodzi
Nie zatrzymuj jej siłą,
Nie przywróci nam słowik
Tego co się skończyło.

Miłość nigdy nie wraca,
Czy jesienią, czy zimą,
Ginie w czasie, przestrzeni,
Nie zatrzymuj jej siłą.

Nie wierz złudnym uśmieszkom
Bez pokrycia jak wiatr,
To nie prawda, że echo
Chce odnaleźć twój ślad.

Kiedy miłość odchodzi...
itd.

НОВЫЯ ПАТЭНТЫ

Акуляры для закаханых.

ПРАЦАВІТЫ

— Работа мяне заваліла. Толькі лягу, вочы заплюшчу, усялякая чартаўшчына лезе, — прызнаецца начальнік. І той аб'ект, і гэты. Усюды хаджу, камандую. А галоўнае, за ўсё мяне лаюць...

— Я разумею вас, — падтрымлівае сакратарка, — вам трэба падаць заяўку на звышурочныя гадзіны работы. Вы ж нават у сне працуеце!

БРЫТВА ВІНАВАТА

Сустрэў адзін чалавек сябра. Глядзіць, а ў таго адна шчака пагалена, а другая — зарослая.

— Міколка, — здзівіўся ён, — чаму гэта ты ходзіш непаголены?

— Ды ну яго к чорту! — махнуў рукою Мікола. — Вось купіў новую брытву, а яна такая дрэнная, так скубе, што не вытрымаць.

— Дык навастрыў бы яе.

— Ды ўжо двойчы вастрыў на цаглiне.

— Ну, дык, значыць, не брытва, а цагліна вінавата, — кажа сябра.

— Можа, і так, — згадзіўся Мікола, а праз хвіліну дадаў задумліва: — Але і цагліна ж новая!

У СТАЛОВАЙ

Наведвальнік:

— Што за дзіва, раней вы клалі ў боршч два шматкі мяса, а цяпер толькі адзін?

Афіцыянт:

— Прабачце, напэўна, повар забыў яго разрэзаць.

НЕ БОЙЦЕСЯ ДАНАЙЦАЎ!

Чучала кракадзіла завяшчала свайму зяцю місіс Азол, багатая пані з Чыкага, грашыма ж — ні цэнта. Абражаны зяць нейкі час цярпеў дома хоць і не жывую, ды ўсё ж агідную пачвару. Аднойчы душа яго не вытрымала: прыпомніўшы ўсе крыўды, перанесеныя ім ад нябожчыцы цешчы, ён выкінуў кракадзіла на вуліцу з дваццаць чацвёртага паверха. Ад удару аб асфальт кракадзіл лопнуў, і з яго чэрава градам пасыпаліся залатыя манеты. Пакуль нешчаслівы паспеў збегчы ўніз, было позна — золата расхапілі невядома адкуль узяўшыеся прахожыя. І засталася на тратуары толькі разарваная ў кавалкі шкура драпежніка ды — у бронзавай рамачцы — партрэт цешчы з надпісам: „На памяць“.

МАТАДОР — ПАЯЦ

Іспанскі тарэра Блас Рамера падпісаў кантракт на пяць сезонаў запар. Прычым ён будзе выступаць у не зусім звычайнай ролі... паяца. Сярод аматараў карыды гэта выклікала хваляванне. У чым жа заключаецца яго нумар?

Блас Рамера выходзіць у шаўковым, бліскучым касцюме, твар яго напудраны. З'яўляецца бык. Але тарэраклоўн замест шпагі бярэ ў рукі саксафон. Сумная мелодыя паўзе над арэнай. Нават бык, упадаючы ў меланхолію, апускае задумліва галаву. Левая рука клоўна парайшаму на клапанах саксафона, а ў правай раптам з'яўляецца мулета, якая маланкава ўпіваецца ў загрывак звера. Адзінае, чаго баіцца Блас Рамера — гэта з'яўленне быка, пазбаўленага музычнага слыху.

Не рабіце нажамі надпісы на гістарычных помніках — хіба вы не бачыце, што на іх ужо няма жывога месца?